

СССР УЗБЕКИСТНИ

ПАРТИЯ ВА ИСЛОҲОТ

ГАЗЕТА
1918 ЙИЛ
21 ИЮНДАН
ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 212 (20. 779)

1990 йил 16 сентябрь, якшанба

Баҳоси 3 тийин.

Жумҳуриятимизда: янгиликлар, воқеалар, шарҳлар

● **1-БЕТ:** Теримда ҳар дақиқа ғанимат! Халқимиз вақтинг кетди, бахтинг кетди, деб бежиз айтмаган. Пахта жумҳуриятимиз иқтисодиётини мустақамлашда ва халқимиз фаровонлигини оширишда муҳим омил эканлигини асло унутмайлик.

Пахтазорлардан олинаётган хабарларнинг асосий мазмунини ана шундай.

● **2-БЕТ:** Самарқанд чинни заводи меҳнат аҳли ҳайрон: у ўз маблагига ўзи эғалик қилоладими?! Мухбиримиз «Рухсат бўлса бас» сарлавҳали мақоласида шу ҳақда ёзади.

● **3-БЕТ:** Ўрмон ноз-неъматлар макони. У — табиат мувозанатини тартибга солади, она сайёра-миз юраги, жони-тани.

«Яшиллик ҳаёт тимсоли» мақоласини ўқиб ўрмончиларнинг ишлари билан батафсил танишасиз.

● **4-БЕТ:** Аждодларимиздан бизга қўллаб урф-одат, маросим удулар қолган. Биз бугунги кунда уларга амал қилаймизми?

Анъанавий «Якшанба саҳифаси»дан бу саволга жавоб топасиз, айни чоғда турли қизиқарли хабарлар билан ҳам танишасиз.

МЕҲНАТИНГИЗНИНГ РОҲАТИНИ КЎРИНГ, АЗИЗ ПАХТАКОРЛАР!

● ҲОСИЛ ЕТИЛГАНДА УВОЛ БЎЛМАСИН!

Хизмат далага кўчди

● Фарғона вилоятида қишлоқ кооператорлари ўз мавсумларини бошлашди. Улар аввал ишлаб чиқилган йўналишлар бўйича 168 та автодўконни ҳўжаликларга йўлашди.

Умуман ҳўжаликларнинг дала шийпонларида тўрт юзта сотувчисиз дўконлар ташкил қилинган. Бу дўконларда қишлоқ меҳнаткашлари учун кундалик зарур моллар ҳаммиша топилади. Қўпгина қишлоқларда, тайёрлов пунктларида янги ошхона ва чойхоналар ташкил этилди.

Ўза барги тўкиб бўлинди

● Жумҳуриятимиз далаларида ўза баргини сунъий тўктириш давом этмоқда. Иштихон районидаги Фрунзе номида колхозда эса бу иш муддатидан анча илгари нидҳосига етказилди.

Умуман бу йил ҳўжаликда етиштирилган ҳўсилнинг 80 фоизи машиналар ёрдамида териб олинди. «Зангори нема»ларнинг ҳар бири бункеридан 180 тоннадан «соҳ олтин» тўкилади.

Янги ҳўсил қайта ишланмоқда

● Пискент пахта заводи коллективи янги ҳўсилни қайта ишлашга киришди. Ҳўзирча қўда терилган пахта қабул қилинаётир.

Корхона бу йилги мавсумга астойдил тайёргарлик кўрди. Цехлар, тала тозалаткичлар ремонтдан чиқарилиди. Корхонада бу йил 37,5 минг тонна пахта қайта ишланади. Агар коллектив тала чиқишини планга нисбатан икки фоизга кўпайтирса, қўшимча талами чет эл мамлакатларига валютатга сотиш имконияти пайдо бўлади.

ЖИЗЗАХ ВИЛОЯТИ. Арнасай районидаги Ворошилов номида совхозининг Бекмурод Шомуродов етакчилигидаги биринчи кооператив аъзолари бу йил 1500 гектар ерда деҳқончилик қилиб, унинг ҳар гектаридан 25 центнердан пахта топшириш учун курашмоқдалар. Теримда айниқса механизатор Рўзигул Очилова кўпчиликлга ўрнат бўлмоқда. У ўз машинаси бункеридан кўнига 6—7 тоннадан хом ашё тўкаётир.

А. ТўРАЕВ олган сурат.

АНЖУМАН ДАВОМ ЭТМОҚДА

15 сентябрь кўни Тошкентда имом ат-Термизийнинг маънавий мероси ва ҳўзирги замон мавзюдаги халқаро ислом конференцияси ўз ишнини давом эттирди. Анжуман мусулмон дўнисидаги энг атоқли олимлардан бири, буюк мутафаккир ва буюк муҳаддииснинг 1200 йиллигига бағишланган.

Анжуман қатнашчиларига яна икки делегация — Эрон ва Малайзия вакиллари қўшилди.

Ўрта Осиё ва Қўзғистон мусулмонлари диния бошқармасининг раиси муфти Мухаммад Солиҳ Мухаммад Юсуфнинг эълон қилишича, анжуман номига дўненинг турли мамлакатларидан ўнлаб қўтлов хатлари ва табрикномалар тўшди. Бу — Ер курастининг ҳамма жойларидан мусулмонлар ушбу анжуманга нақадар катта эътибор билан қараётганликларининг далилидир.

Неча кечқурунги мажлисда конференцияда Ўрта Осиё ва Қўзғистон мусулмонлари диния бошқармаси раисининг муовини шайх Зокиржон Исмомил, Саудия Арабистони подшоҳининг вакили Абдулваҳоб Абдулвасеъ, Сибирь ва СССРнинг Европа қисми мусулмонлари диния бошқармасининг раиси муфти Талъат Тожиддин, Марокаш подшоҳининг вакили Мухаммад Кабир, Қўзғистон мусулмонлари қўзғис Кимсан-бай Абдурахмоновлар маърузатга чиқилди ва ахборот бердилар.

Совет Ўрта Осиёсида бир неча йил муқаддам бундай учрашув ўтказишнинг иложи бўлмас эди, деб анжуманда сўзга чиққан барча нотиклар таъкидлаб ўтишмоқда. Қўп йиллар давомида халқаро алоқаларга сунъий равишда ҳалақит берилиб, тўсқинлик қилиб келинди. Аслида совет мусулмонлари кейинги йилларда биринчи бор турли мамлакатлардан мўмин биродарларни юртимизга тақлиф қилиш имконияти эга бўлдилар. Ҳўзир Совет Иттифоқида давом этаётган қайта куриш мўминларга, шу жумладан мусулмонларга ўз мамлакатидан муносиб ўрин олиш имконини берди. Ташкилот комитетининг аъзолари шу анжумани тақририш пайтидаги кўпгина қийинчиликларни жумҳурият давлат ҳокимияти идораларининг катта ёрдами билан бартараф этишга муваффақ бўлиганини ўқитиб ўтидилар.

Анжуманининг хорижий иштирокчилари ҳўзир Ўзбекистоннинг мўмин мусулмонларига маросимларини бажаришда ҳеч қандай тўсқинлик қилинмаётганини ўз кўзлари билан кўриб, ишонч ҳўсил қилдилар. Кейинги бир ярим йилда жумҳуриятда 300 га яқин янги масжид очилди, илгари турли совет ташкилотлари эғаллаб турган бинолар

ана шу масжидларга берилди.

Конференция иштирокчилари маърузаларини тинглашнинг давом эттирдилар. Қўпчилик делегацияларнинг вакиллари маъруза қилиб бўлдилар.

Шу кўни Ўзбекистон ССР Вазирлар Кенгашининг Раиси Ш. П. Мирсаидов халқаро ислом анжумани қатнашчиларини қабул қилди.

Қабул маросимига Жаъир, Афғонистон, Миср, Ҳиндистон, Эрон, Яман, Катар, Малайзия, Марокаш, Бирлашган Араб Амирликлари, Уммон, Покистон, Саудия Арабистони, Тунис вакиллари тақлиф этилгандилар.

Қабул маросимига сўзга чиққан Мақкадаги Кааба муқаддас масжидининг имомини Мухаммад Абдулла ас-Сувайб, Бомбей Умумхўндис-трон ислом жамиятининг бош котиби Аҳмад Закария, Ўрта Осиё ва Қўзғистон мусулмонлари диния бошқармасининг раиси муфти Му-

ҳаммад Солиҳ Мухаммад Юсуф ва бошқалар Тошкент анжуманининг турли мамлакатлар мусулмонларининг инсонпарварлик мақсадлари, халқлар ўртасидаги фаровонлик ва тинчлик манфаатлари йўлидаги алоқалари ҳамда ҳамкорлигини мустақамлаш борасидаги аҳамиятини таъкидладилар.

Қабул маросимига Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг котиби Н. Х. Ҳамидов, Ўзбекистон ССР Ташқи ишлар вазири С. О. Азимов ҳўзир бўлдилар.

Кечқурун анжуман қатнашчилари шарафига Ўзбекистон ССР ҳўкумати номидан қабул маросими уюштирилди.

16 сентябрь кўни конференция иштирокчилари Шеробод шаҳрига бориб, Имом ат-Термизийнинг қабри ва мақбарасини зиёрат қиладилар.

(ЎзТАГ).

ШАХСИЙ

ҲўЖАЛИКЛАР УЧУН

● «Ўзбекистон 50 йиллиги» номида совхоз (Фарғона вилояти) меҳнаткашлари ўз егир ва бузоқлари учун ем-хашак сотиб олгани бозорга эмас, балки ҳўжаликнинг озуқа омборига боришмоқда.

Президент Фармонига амал қилиб, бу ерда аҳолига қисқа муддат ичида қирқданга зиёд ситир, юз эллигитга яқин ва қариб бир ярим мингта товуқ ва жўжа сотилди.

Ҳўжалик маъмурияти шу жониворларни ем-хашак билан таъминлаш тўғрисида ҳам ғамхўрлик қилди. Совхоз мол эгаларига ҳўзирнинг ўздаёқ 60 тоннадан кўп-роқ, беш юз тоннадан кўп-роқ кўк масса ва уч юз тоннадан ортиқ силос сотди. Хуллас, шахсий моллар ҳам семирляпти.

(ЎзТАГ мухбири).

ТАСАВВУР ҚИЛОПМАЙМАН

Бу йил ўқитувчилик қилса бўлган эди, аммо таълим билан аъзолигига ўтганимга 45 йил бўлади. Ҳўзир пенсияданман. Шу пайтгача ҳар йили ўндан ортиқ рўзнома ва ойномаларга обуна бўлиб, кўндалингини кўндала ўқиб борадими. Бу йил обуна нархи ошиб кетгани менда пенсионер кексаларга мўлимий қийинчилик тугдирди. Газетасиз кўн қўришни ҳатто тасаввур ҳам қилопмайман. Шундай бўлганда, энди нима қилиш, қандай газетатга обуна бўлишга ҳайронман.

Ишончим комилки, жумҳуриятимизда бир мен эмас, кўпчилик шунинг таъминоти билан ашапти. Шундай пайтда меҳнат жамонари, бошлангич партия ташкилотлари газеталарга баҳоли қудрат ёрдам қўлини чўзгани ҳақиқатдан хайрилик бўлаётир. Газета беизар ва беимоният тарғиботи ва ташкилотчи эланилги яхши тушунилинган жойда шундай қилинапти. Бу ташаббуснинг кенг ёйиш лозим, деб билиман.

САФАР ЮСУФ ЎҒЛИ,

Амударё районидан Охунбобоев номида колхоз меҳнати ва партия ветерани.

муаммоларига тааллуқли эди. Пленум иқтисодиётни тўдан ислоҳ қилишнинг энг мақбул амалий йўлларини зўр бериб излаш вазиятида ўтди, бу иш ҳўзир жамиятимизда қизгин тус олган. Пленум қайта қўришнинг янги, ҳал қилувчи ва шу билан бирга иқтисодий ҳамда ижтимоий-сиёсий жиҳатдан беихола мураккаб босқичдаги энг долзарб муаммолар ҳўсусидаги нуқтани назарни ишлаб чиқишда коммунистларга ёрдам бериши, шунингдек, КПСС XXVIII съезидан кейин партияни, партия комитетларини ривожлантиришнинг ўткир, муҳим саволларига жавоб қайтариши лозим.

Нотиклар партиянинг мамлакат иқтисодиётини барқарорлаштириш, дастурини амалга ошириш ва бозор муносабатларига ўтиш шартлигидаги иш тўғрисидаги энг муҳим масалани Пленум кўн тартибига биринчи қилиб қўйишни тақлиф этдилар.

Шу масала юзасидан Сийёсий бюро мажлисида қизгин мунозара бўлди. Пленумда муҳим муаммони чуқурроқ ва апрофича муҳокама қилиш мақсадига КПСС Марказий Комитетининг аъзоларини иқтисодиётни бозор муносабатларига ўтказиш муаммоларига онд ҳўжжатлар билан ўз вақтида таништириш зарурлиги қайд этилди. Сўзга чиққан нотиклар иқтисодиётни қайта қўриш билан бирга меҳнаткаш инсонни имкони борида ҳўмоқ қилиш зарурлиги, партия ташкилотлари аҳволини барқарорлаштириш, одамларнинг ижтимоий ҳўмоқланиши масалаларини диққат марказларида тутишлари лозимлиги тўғрисидаги фикрни қатъият билан таъкидладилар. Бозор биз учун шунчаки бир мақсад эмас, балки аввало, мамлакатнинг иқтисодий аҳволини яхшилаш, одамларнинг мўл-кўл таъминланишини ошириш воситаси эканлиги қайд қилинди. Жумладан, Ю. А. Прокофьев, А. П. Рубинс бунга оммага ишонарли тарзда тўри тушунтириб бериш, одамлардаги шўбаҳўмонини бартараф этиш кераклигини айтишди.

С. И. Гуренко, А. Н. Муталлибов ва бошқалар шу босқичда муваффақиятга эришишнинг, мавжуд иқтисодий алоқаларни сақлаб қўлинишнинг энг муҳим шартли сифатида ҳўжалик турмушининг барча соҳаларида тартиб ва уюшқонлиқни ҳар томонлама мустақамлаш, бир қанча жойларда одамларни озиқ-овқат маҳсулотлари ва энг зарур моллар билан таъминлашда вужуд қилган кескинликни тезроқ тугатиш учун тўб чоратadbirlar қўриш зарурлигини таъкидладилар.

Н. А. Назарбоев бозор иқтисодиётга ўтиш масалаларини Иттифоқ шартномасини тузиш билан чамбарчас боғлаш муҳим эканлигига қаратди. Марказий Комитет Пленумида ифодаиб беришнинг лозим бўлган бошқа истаклар ҳам билдирди.

Мажлис қатнашчилари Пленумда КПСС Марказий Комитетининг Бош котиби М. С. Горбачев маъруза қилсин, деган тақлифни айтидилар.

Сийёсий бюро аъзолари, КПСС Марказий Комитетининг секретарлари фикрлашиб бўлган. Пленумни октябрнинг дастлабки кўнларига ўтказиш мақсадга мувофиқ, деган ҳўлосага келдилар.

Пленум муҳокамасига КПСС Марказий Комитетининг ишнини ташкил этиш, Марказий Комитет комитетларини вужудга келтириш, КПСС Марказий Комитет аппаратынинг тузилиши, Советлардаги коммунистларнинг фаолияти ва бошқа баъзи масалаларни қиратишга қарор қилинди.

КПСС Марказий Комитетини комитетларнинг таркиби ва фаолияти, Марказий Комитет аппаратынинг тузилиши ва штатлари масалаларига тўхталиб, В. А. Кўнцов партиянинг ҳўзирги вазифаларини, унинг мўлимий аҳволини эътиборга олганда аппаратыни шунчаки, энг мақбул тарзда қисқартириб, ортиқча бўғинларни тугатишга қол-

май, балки уни янада ишчан, эпитл ва самарали органга айлантириш кераклигига асосий эътиборни қаратди. Сўзга чиққан нотиклар партия аппарати КПСС XXVIII съезида таърифлаб берилган юксак талабларга мувофиқ бўлиши кераклигини таъкидладилар. Уни тузиш пайтида у ёки бу партия комитетлари ва ташкилотлари нш қўраётган амалий шартон ва ҳўсусиятларни эътиборга олиш зарур. Биз фуқароларнинг иноклиги партияси бўлиб қўлишга уриналимиз, деди Г. В. Семёнова. Хотин-қизлар ҳаракатлари билан ишлаш эса бизга мана шу иноклигини таъминлашимизга ёрдам беради. У иттифоқдош жумҳуриятлар Компартияларининг раҳбарларига муножаат этиб, ишнинг шу соҳасига Марказий Комитетларнинг эътиборини кўчатириш таълиф қилди.

Мажлисида штатларини белгилан пайтда ходимларнинг сонига қарашдан кўра, уларнинг маддиасига, иш-тиқболни фаҳмлашга, одамлар билан ишлаш маҳорати ва кўпроқ асосланиш керак, деган фикр ҳам айтилди. Бу вазифани ҳал қилиш учун штатлардаги ҳамма ўринларни бирма-бир белгиллаб бермасдан, балки аппаратыни сақлаш учун иш ҳақи фонднинггина ажратилиш назарда тутилди. Бу мавжуд кўчлардан самаралироқ фойдаланиш, Марказий Комитет аппаратыда ишлаш учун ҳар томонлама саводхўлик мутахассисларни жалб қилиб, ходимлар сонини умуман қисқартириш имконини беради. А. С. Дзасохов партия комитетлари ва ташкилотларида ишлашга ишни биладиган, уқувли коммунистларни жамоатчилик асосларида кенгроқ жалб қилиш мақсадга мувофиқлиги тўғрисидаги ҳўлосага айтиди.

Марказий Комитет фаолияти соҳалари билан шуғулланувчи комитетлар тўғрисидаги тақлифлар қўриб чиқилди. Нотиклар КПСС Марказий Комитетини аъзоларининг комитетларда фаоли ишлаши, бунинг учун зарур шартонни яратиш, аппарат томонидан уларнинг фаолиятини ташкил, техниканавий жиҳатдан таъминлаш муҳимлигини қайд этдилар. Комиссияларнинг шахсий тарбияга онд тақлифлар ҳам КПСС Марказий Комитетининг ақни орада бўладиган Пленуми муҳокамасига ва тасдиғига ҳўла этилади.

О. С. Шенни Советлардаги коммунистларнинг фаолияти тўғрисида ахборот берди. Афсуски, ҳўзирча партиянинг Советларда ишлашга онд пухта воситалари йўқ. Советлардаги ва жамоат ташкилотларидаги партия гуруҳларининг аввалги таърибисиз энди иш бермай қўйган. Ҳар бир Советдаги аниқ вазиятга монанд келадиган янги, замонавий ёндашувлар керак. Коммунистлар сайловчилар олдидаги ўз бурчинини англаш, партиянинг мулоқот имкониятларидан ва партия ташкилотларининг ёрдамидан фойдаланиш, ўз депутатлик вазифаларини янада самаралироқ бажариш истаги туфайли бирлашишлари лозим. Шу билан бирга гуруҳнинг оёр-эътибори Советдаги ташаббускор, амалий иш билан, одамларни қизиктираётган масалаларини дадил ўртага қўйиш билан яратилишига асосланиб иш тутиш зарур.

Ҳўш, марказда ҳам, жойларда ҳам амалда қандай янгиликлар пайдо бўлди ва пайдо бўлипти, бундан буюбги самарали ишланшлар қай йўлдан бориши керак? Шу масала юзасидан ҳам мажлисида қизгин мунозара бошланди. Б. В. Гидасов, И. К. Полозов, И. Т. Фролов, К. Мақмаков, мажлисининг бошқа қатнашчилари ўз мулоҳазалари ва тақлифларини айтидилар.

Пировардида М. С. Горбачев мажлисида бўлиб ўтган мунозарани уқулади, шунингдек, Хелсинкида АҚШ Президенти Ж. Буш билан бўлган учрашув ва ерда ўтказилган музокаралар ҳақида Сийёсий бюро аъзолари қарор қилди. КПСС Марказий Комитетининг котибларига ахборот берди.

Қардошлик қонунин билан БУҒДОЙЗОРДАГИ ҲАШАР

Қўзғистон буғдойзорларида қўйин-қистон дамлар аяқда. Қардош жумҳурият далаларида бугунги кўнда Ўзбекистон автомобилчиларидан 700 киши ҳашарда қатнашляпти.

Август ойининг бошида Наманган, Самарқанд, Тошкент, Фарғона вилоятлари автомобил концернларининг юк машиналари биринчилар қатори Уралолди районлари буғдойзорларига етиб бориладилар. Улар Камениский, Чапаев, Чегирнов, Касталовский районлари далаларида ўриб-янгилган галлани омборларга етказиб беришда гайрат кўрсатмоқдалар.

Маҳаллий комбайнчилар ўриб-янгичан буғдойларни тез ташиб, саранжомлаб олишда Наманган вилояти ва Тошкент шаҳар автомобил ҳайдовчилари намуна-

МУШТАРИЙЛАР КЎПАЯДИ

● Мухабрирга хат

Хўрматли мухабрир! Ушбу мактубни қўллашдан мақсадимиз аввало ҳўжалик аъзоларининг долзарб меҳнати ҳақида сўз юритиш ва рўзномангизга ўзимизнинг муносабатимизни билдиришдир.

Ҳўзир кўзининг энг ташвишли кўнларини, Мадаҳқат билан етиштирилган ҳўсилнинг йиғилиб олялиги, 309 гектар бог ва 765 гектар тоқорда меза ва узум гарк пишган, ҳек системасига ўтганимиз. Шу тугабил терим тез суръатлар билан ўтди. 500 нафар ишчимизга Самарқанд индустриал техникумининг 300 талабаси ёрдам бераётир. Совхозимизда иш

ҳақи кўнда тарқатилди. Ҳар бир килограмм терилган узум учун 2 тийиндан ҳақ тўлалими. Бир кўнда 800 килограмм узум териб топширган киши 16 сўм пулни шу кўнингнинг ўздаёқ санаб олади. Ҳар ўн кўнда мусобақани яқинлаб, голуб бўлимларга битта, бригадаларга эса 3 та пул мукофоти берилми. Бўлим бошқарувчиси Султон Остонакулов, бригада бошқарувчиси Саид Маманазаров, Султон Каюмов, Турдубой Эшимов, шунингдек, Шўхрат Маҳрамов, Турсуной Холбоева,

Хўрматли мухабрир, ҳўжалигимизда «Совет Ўзбекистони» рўзномасини алоҳида ҳўрмат билан ўқийди. Шунинг ҳисобга олиб совхоз маъмурияти, партия

тия ва касабга уюшмалари комитетлари уруш ва меҳнат ветеранлари, кам даромадди оналлар ҳамда ишлаб чиқариш илгорларидан 100 кишини «Совет Ўзбекистони» рўзномасига 1991 йил учун мукофот фондидан бепул обуна қилишга қарор қилдилар. Рўзнома билан алоқамиз мустақамлашнинг бораверади, деган умиддамиз.

Мирзабек ТУРСУНОВ, Булунгур районидан «Ўзбекистон 40 йиллиги» давлат ҳўжалиги директори.

Элш НОМОНОВ, ҳўжалик партия комитетининг котиби.

• Расмий ахборот

МАСЛАХАТЛАШУВЛАР БЎЛИБ ЎТДИ

14 сентябрь куни Кремльда мамлакат мухтор жумхуриялари олий раҳбарларининг СССР Олий Совети ва СССР Министрлар Кенгаши вакиллари билан маслаҳат уchrашуви бўлиб ўтди. Учрашув янги иттифок шартномасини тайёрлаш масалалари бағишланди. Унда РСФСР Олий Совети Миллатлар Советининг Раиси Р. Г. Абдулатипов, Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси М. И. Иброҳимов ҳам иштирок этди.

Учрашувда яна СССР Олий Совети комиссияларининг раислари Г. С. Таразевич, Н. Н. Гринченко, Н. Д. Пиноваров, Ю. К. Шарипов, СССР Министрлар Кенгаши Раисининг ўринбосари В. Х. Догужиев, СССР халқ депутати, СССР Фанлар академиясининг вице-президенти В. Н. Кудрявцевлар иштирок этди.

Учрашувни СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Раиси Р. Н. Нишонов

очди. У тўпланганларга 12 иттифокдош жумхурият вакиллари билан бўлиб ўтган маслаҳатлашувларнинг якунлари ҳамда иттифок шартномасини тайёрлаш борасида бундан кейин қилинадиган ишлар ҳақида ахборот берди. Мазкур ўта муҳим ҳужжатни ишлаб чиқишга принцип жиҳатидан янгича ёндашувлар талаб этилиши, бунда жумхуриятларда қабул қилинган суверенитет тўғрисидаги декларациялар, мамлакат халқларининг реал миллий-давлат мустақиллиги қарор топиши ҳусусидаги умидлари акс этган бошқа қонун ҳужжатлари ҳисобга олиниши зарурлиги таъкидланди. Бу жараёнда, деб ўқитди Р. Н. Нишонов, мухтор жумхуриятлар ҳам иштирок этмоғи зарур.

Суҳбат давомида бир қанча мураккаб муаммолар муҳокама қилинди. Мухтор жумхуриятлар Иттифоққа қандай ваколатлар бериша-

В. ЗЕНЬКОВИЧ,
ТАССнинг парламентдаги
мухбири.

ДАВЛАТГА ҒАЛЛА
СОТИШНИ РАҒБАТЛАНТИРИШ

СССР Президентининг тошпиригига биноан СССР Министрлар Кенгашида давлат дон сотишни рағбатлантириш тўғрисидаги масала кўриб чиқилди ва режадан ташқари сотилган дон учун колхоз ва совхозларга айниқса етишмай турган машина ва қурилиш материалларини муқобил равишда етказиб беришнинг қўшимча ресурслари қидириб топилди. Шу масала юзасидан қарор қабул қилинди.

Илгари ажратилган моддий-техникавий воситаларни ҳисобга олиб, шу қарорга биноан ҳар колхоз ва совхозга автобуслар, юк машиналар, ва енгил машиналар, авторефрижераторлар, автофургонлар, ўзига ўзи юк ортадиган машиналар, автокранлар, экскаваторлар, автогрейдерлар сотиб олиш имконияти берилди. Бундан ташқари шартномавий битимларда кўзда

тутилган ҳажмдан ташқари муқобил равишда етказиб берилган дон учун ишлаб чиқариш илгорларига сотиш мақсадида Центросоюзга халқ истеъмол қиладиган қамчил моллар ажратилди. Шу мақсадлар учун матбуот кооперациясига 10 мингта енгил-автомобиль, беш мингта оғир мотоцикл, 30 мингта тикув машинаси, 100 мингтадан холодильник, телевизор ва кир ювиш машиналари ажратилди. Қамчил молларни сотиш тартиби ва дон сотишнинг уч гуруҳ хужаликлари бўйича табақалаштирилган нормативлари белгиланди. Масалан, биринчи гуруҳга мансуб хужаликлари ПАЗ маркали автобус сотиб олиш учун 700 тонна, иккинчи гуруҳ хужаликлари 500 тонна ва учинчи гуруҳ хужаликлари 200 тонна дон сотишлари керак.

(ТАСС мухбири).

ҲОРМА ДЕЙИШ
ҲАМ МАДАД

Кейгали район пахтакорлари бу йил давлатга 34 минг тонна ҳосил сотишга қарор қилганлар. Ҳозир барча эътибор етиштирилган мўл ҳосилини ёмғирли-қорли кунларга қолдиришдан йиғиб-териб олишга қаратилган. Пахта терим ҳақи ошмирилган, даланнинг ўзмида ҳақ тўлаш тартиби жорий қилинганлиги теримчиларнинг руҳини кўтариб юборди.

Район деҳқонлари бу йил ёрдамчиларнинг иштироки-сиз ҳосилининг ҳаммасини ўз кучлари билан йиғиб-териб олишга қарар қилишган. Район партия комитетида пахтани тез ва сифатли йиғиб-териб олиш учун барча зарур ташкилий-сиёсий тадбирлар белгилангани тўғрисида гапириб беришди.

— Коммунистлар ҳамшира бўлгани сингари терим олдига борадилар, — деди райкомнинг биринчи котиби Б. Бекниёзов, — Пахта териш отрядларида муваққат партия ва касаба уюшмалари гуруҳлари тузилди. Райкомнинг 17 аъзоси бошланғич ва ҳеч партия ташкилотларига бириктириб қўйилди. Масвум давомида улар ўша ерда бўлиб амалий иш ҳам олиб борадилар.

Биз хужаликларида бўлиб белгиланган тадбирлар изчил амалга ошириладигани ва терим суруяти тобора кўтарилиб бораётганини кўрдик. Кўпгина колхоз ва совхозларда сўз билан амалий иш ўртасида фарқ кўрилди. Яхши, албатта, Аммо айрим совхозларда кўнгил ранжийдиган воқеаларга ҳам дуч келдик. Бу ердаги ахвол район партия комитетида айтилган гапларга сира ҳам тўғри келмайди. М. Юмано-заров номли совхозда 2290 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 20,3 центнердан ҳосил топириш, 850 теримчи, 53 механик-ҳайдовчи пахта теримида иштирок этиши режаланган. Партия ташкилоти далада ишлаётганларга зарур шартнолар яратиб ҳақида август ойда қарор қабул қилган эди. Аммо амалда бирор тайинли иш қилингани йўқ. Суҳбат пайтида совхоз директори Ш. Ойназаров ҳам икки тапнинг бийда механизатор ва теримчиларни руҳлантириш

партком котибида ҳатто уларнинг рўйхати ҳам йўқ экан. Шундай бўлгач, далада ишлаётганларнинг лекция ва суҳбатлар ўтказилмапти, деб шикоят қилишларига ажабланмаса ҳам бўлади.

Районда олтинта пахтачилик ва битта мева кўчатлари етиштирадиган совхоз бор. Бу хужаликларида оммавий-сиёсий ишларнинг қай даражада эканлигини райкомнинг мафкура бўлими мудири Қ. Мамбетқаримов билан бўлган суҳбат мазмунидан ҳам билса бўлади. Биз ундан дала шийпонлари ва уларни янхозлаш, лекторлар, ташвиқотчи ва тарбияotchилар иштини жонлантириш борасида қандай ишлар амалга ошириладиганини сўрашганимизда у нима дейди: «Менинг фикримча, совхозларда дала шийпонлари бўлиши шарт эмас, чунки бизнинг шартномимизда кишилар шийпонга ўрганишмаган, пешин пайтида теримчилар уйларида бориб, оқатлашиб келаверишди». Ана ҳолот! Райком масъул ходимининг фикрлаш доираси ва ўзига топирилган вазифага муносабати шу даражада бўлса, бошқалардан ўқалашининг ўзи ортинча эмасми?

Пахта йиғим-терими авж олаётган айни кунларда теримчиларнинг рағбатлантириш, уларни янада кўпроқ пахта теришга даъват қилиш, бунинг учун эса оммавий-сиёсий ишларнинг барча таъсирчан чораларидан фойдаланиш партия ташкилотлари фаолиятида муҳим ўрин эгаллаши керак. Кейгали райондаги бир қатор хужаликларида эса бунинг акси бўлади. Партия ташкилотлари котиблари, райкомнинг масъул ходимлари топирилган вазифага совуққонлик билан қарамоқдалар.

Ҳозир бепарволик қиладиган вақт эмас. Ҳамма ўзига топирилган вазифани масъулият билан бажариши лозим.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

КИБЕРНЕТИКА АНЖУМАНИ

Самарқандда ўтказилган «Янги аҳолининг программали ва ҳисоблаш системалари» халқаро илмий конференцияси ўз ишчи тугаллиги, СССР Фанлар академияси Сибирь бўлимининг информатика системалари институти, Самарқанд университети ва «Диалог» Совет — Америка корхонаси бу анжуманининг ташкилотчилари ва ҳомийлари бўлишди.

Конференцияда 25 мамлакатдан келган олимлар иш-

қарли мулоқот ва мунозаралар ўтказди. Булар конференциянинг барча иштирокчилари учун жуда фойдаландир, деб ўйланган.

Илмий анжуман доирасида «Диалог» кўшма корхонаси мутахассислари ишлаб чиққан компьютер техникаси тижорат кўргазмаси ўтказилди.

Конференция тугатганидан кейин мазкур корхона раҳбарлари Ўзбекистонда ўз ваколатхоналарини очиб истганини билдирдилар.

(ЎзТАГ).

• Факт ва шарҳ

ИШ КЎПАЙИШИ АРАФАСИДАГИ
ТАНГ ВА ЗИЯТ

Нуробод, Нуристон ва Ширини соғлиқни сақлаш, иктомий-маданий-маиший ва савдо объектлари билан таъминлаш масаласини ҳал этиш топирилди.

Тадбирларда жумхурият ҳукуматининг сиёсатини, ҳусусан «Ўзбекистон ССР Давлат тили тўғрисидаги Қонун»ни амалга ошириш ҳамда Ўзбекистонда истиқомат қилувчи барча миллат ва элларнинг иқтисодий жиҳатдан ҳимоя қилинишини таъминлаш сиёсатини аҳолига мунтазам равишда тушу-

тириб бориш кўзда тутилган. Бу ишларни амалга оширишда оғиб кетишларга йўл қўйилмаслигини муттасил назорат қилиб туриш кераклигини таъкидланган.

САНОАТ-ИҚТИСОДИЙ
МУҲАВВИЯТИНИНГ
ШАРҲИ:

— Совуқ кунлар бошлангани билан энергетикларнинг иши бошидан ошиб кетади. Бу вақтда барча энергетиклар тўла қувват билан ишлайдилар. Гарчи киши келишига ҳали анча вақт бор бўлсада, жумхурият

ҳукумати ёқилғи-энергетика комплексидagi аҳолини барқарорлаштириш тадбирларини ишлаб чиқди. Бу ушбу соҳада аҳоли оғир эканлигини таъкидлайди.

Бир неча кун аввал ЎзТАГнинг Сирдарё вилоятидаги ўз мухбири Ўзбекистон энергетикасининг байроқдор бўлган Сирдарё ГРЭСида мутахассислар ишдан бўшаб кетиши ҳолини тобора кўпайётганини хабар қилди. Чунонки, цех, смена бошлиқлари, етказкич-энергетиклар ва техниклар кетиб қолмоқда. У ердаги вазият

шундаки, ҳозир ҳар бири 300 минг киловатт қувватга эга бўлган иккита энергетикда ишлаётган одамнинг ўзи йўқ.

Қақшадеяр вилоятидаги ўз мухбиримининг хабар беришича, Топпақорон ГРЭСи қурувчилари яшайдиган Нуристон посёлкасида тобора кўпроқ кадрлар кўчиб кетмоқда. Бундай аҳолининг сабаби нимада? Бунинг бир неча сабаби бор. Биринчидан, маллакатда ва жумхуриятда низоҳатда мураккаб объектлар бўлиб этакланган энергетикларга ва қурувчиларга нисбатан салбий муносабатда бўлишмоқда. Турли норасмий ташкилотлар экология байроғи остида бира-

лиқ, янги қурилишларга қарши чиқмоқдалар. Лекин иқтисодий ширлар у даъватлар ортидан ҳеч қанча эртанги кунга назар ташлашга ҳатто уринмади ҳам. Энергетика объектларини сиз эса жумхурият иқтисодий имкониятларини ўстириш, унинг мураккаблиқига эришиши тўғрисида гап ҳам бўлиши мумкин эмас.

Аниқ вазият ана шундай. Шунинг учун келаятган қиш фаслида биз янги график асосида ишлашимиз ва яшашимизга тўғри келса ажаб эмас. Электр энергияси етишмаслиги тўғрисида ишлаб чиқаришларининг бир қисmini ўзгарувчан график асосида ишлашга ўтказишга тўғри келмади. Қишлардир яшанба кунни дам олади, қишлардир душанба кунни ва ҳонадор.

Иқтисодий
мустақиллик

чорраҳаларида

Самарқанд чинни заводи ўз маблагига ўз эгаллик қилмай овера.

Корхона иш бошлаганига 20 йил ўтди. Бу давр ичида Самарқанд заводи тамғаси босилган буюмлар Иттифоқимиздагина эмас, хориждаги кўплаб мамлакатларда ҳам шуҳрат топти. Тайёрланаётган нафис чинни идишлар, соғға буюмларни завод музейида бемалол кўздан кечириш мумкин. Шунингдек, чиннисозлар йил сайин маҳсулотнинг янгидан 15 турини ишлаб чиқаришга муваффақ бўлишмоқда.

«Етиб еганга Сулаймоннинг газисини ҳам чидамайди», деганлари рост экан. Игирма йил мобайнида мавжуд ускуналар эскирди. Кейинги беш йилда ускуналарни соғлаш ва ямашга сарфланган маблағлар ҳисобига кичикроқ корхона кўриб олиш мумкин эди. Нима қилиш керак? Бир ёқдан ускуналарнинг қуввати кетиб бораяпти. Иккинчи томондан эса чиннига бўлган эҳтиёж ошмоқда.

РУХСАТ
БЎЛСА
БАС

Завод мутахассислари: «Технологияни янгиллаш керак», деган ҳулосага келдилар. Қандай қилиб? Ҳозирги шартнода Иттифоқимизда чиннисозлик тармоғи эҳтиёжлари учун дурустроқ технология ишлаб чиқарадиган шерик корхонанинг ўзи йўқ. Четдан сотиб олишга эса валютаси етар экан. Корхона раҳбарияти жумхурият Енгил саноат вазирлигига шу мазмунда илтимоснома юборди.

— Биласизми, бизнинг маҳсулот учун аслида давлат буюртмаси йўқ. — дейди завод директори Райимберди Юсупов. — Аммо мен баъзи раҳбарларнинг «бул-були» билан турли шартномаларга имзо қўйишга мажбур бўлдим. Агар мажбурий тузилган бўлса, шартнома ҳам давлат буюртмасидан ёмон.

Хуллас, иш ўнгидан келмади. Турли вақтларни кўндаланг қилиб ташлашди. Корхонага бу ерда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг фақат 5 фоизидангина фойдаланишга рухсат беришди. Бу — 600 минг сўмлик чинни дегани. Вазирлик раҳбарлари директорга: «Бўпти, шартномадан ортиқчасини корхона эҳтиёжи учун бемалол сотаверишлар», дейишди. Аммо бу — ҳали хотамтоил эмас. Чунки улар эскирган ускуна билан бир амаллаб шартнома манбуриятларни зўра бажарилаётганлигини ҳам яхши билишди.

Аслида корхонадаги ахвол қандай? Завод ҳозирча ўз кучи билан технология жараёнини қайта янхозлаш олмади. Айниқса, ҳом ашё ва бошқа қўшимча материаллар нархи ошган, бозор иқтисодиёти шабдаси эсиб турган бугунги шартнода бу иш қийин кеади. Нега дезисми? Маълум бўлишича, корхона оладиган йиллик фойданинг 40 фоиз давлат бюджетига, 42,2 фоиз вазирлик хазинасига, қолгани эса ишчиларга ажратилмоқда. «Қолгани» 500 минг сўм атрофида. Ахир бу маблагга бутун бошли катта корхона учун замонавий ускуна сотиб олиб бўладими! Тўғри, вазирлик ускуналарни таъмирлаш учун керагига пул ажратмади. Аммо эскирини амайдан кўра, янгисини олган маъжул эмасми?

— Биз чет элга 20 фоиз маҳсулотимизни сотаётгани бўлса, Ўзбекистонда вақтинча чинни тақислиги юз бериши мумкин, — дея сўзини давом эттирди директор. — Лекин ҳозир ҳам чинни буюмларга бўлган эҳтиёжни қондорилмай турганимиз сир эмас. Бугунги кунда фойдаланилаётган ускуналар билан яна 2—3 йилдан кейин завод қуввати пайсиди кетади. Истаимизми-йўқми, барибир, шундай бўлади. Шунинг учун жумхурият Енгил саноат вазирлиги бизга тесроқ имкониятлар бериб, чет элдан янги ускуна сотиб олишимизни керак. Шу масалалар АҚШ ва Япониянинг бир қанча фирмалар билан оғзани келишиб қўйганимиз. Вазирлик улар билан шартнома тузишмишга рухсат бериб баст!

Самарқанд вилояти раҳбарлари чинни заводнинг режалаштирилаётган янги биносини учун жой ажратишди. Корхона мутахассислари ҳам бунга жадвал тайёрлар қўйишди. Энди ҳамма гап Енгил саноат вазирлиги раҳбарларида қолди.

Улар корхона меҳнат жамоаси ишлаб топаётган маблағдан, ўзи тайёрлаётган маҳсулотдан тегишли қисmini корхона эҳтиёжи учун фойдаланишга рухсат этадиларми ёки эскича қайфиятда юрaverиларми?

Ф. ТОШЕВ,
«Совет Ўзбекистони»
мухбири.

● ТОШКЕНТ. Пушкин номили кўчада кўп қаватли уй-жой биносини қад ростламоқда. Бу ерда магазин, автомат телефон станцияси ишга туширилади, ер ости гаражи ҳам қурилади. 11-баланд иморатлар қуриш трестининг меҳнат аҳли қурилишни ғайрат-шижоат билан олиб бормоқда.

СУРАТЛАРДА: 1. Қаватлар кўкка бўй қўзмоқда. 2. А. Елисеев ва А. Назаров ҳамкасбларига ўрнак.

В. ХАРИТОНОВ
олган суратлар.

• Муштарийларимиз «Совет Ўзбекистони» рўзномаси ҳақида

КЕЛАЖАК БУГУНДАН
БОШЛАНАДИ

Сурхондарё вилоятида ҳам «Совет Ўзбекистони» рўзномасига обуна қизғин давом этмоқда. Вожадаги ишлаб чиқарши корхоналарининг, йирик муассасаларининг, давлат ва жамоа хўжалиқларининг меҳнаткашлари ҳозиргача 2 мингдан эмб нусхада «Совет Ўзбекистони» рўзномасига обуна бўлдилар. Жамоатчи мухбиримиз Г. САИДМАЛИКОВ обуначилар билан учрашиб, уларнинг рўзнома ҳақидаги фикр ва мулоҳазаларини, эътироф ва эътирозларини ёзиб юборган.

Абдумурод ЛАПАШОВ, — Ангор району партия комитетининг биринчи котиби, район Советининг раиси: — Обуна — муҳим партиявий иш. Кенгашли тўй тарқамас дағаллардек, биз ҳар йили вақтнинг матбуот наشرларига обунани кенгашиб, режалаштириб ўтказамиз. Бу ўз самарасини берибди. Бу йил ҳам масвумни қисқа муддатда якунлашди. «Совет Ўзбекистони» рўзномасига обунанинг ўтган йилдагидан ҳам бўлмаслигини таъминлайдиган тадбирлар тузганимиз. Ҳар бир хўжаликка иккитомой фонд ҳисобидан, олинган паромаддан пешкадан пахтакорларни, голий механизаторларни, кам таъминланган оилаилари ўзлари истатган газет ва журналларга обуна қилишни йўллаганамиз. Биз бу ниятимизни амалга ошира бошладик.

Рағбатлантиришнинг катта-кичиги бўлмайди. Шунинг ҳисобга олиб районимиздаги 300 кишини бепул обуна қилдик. Суҳбатларда, учрашувларда улар жумхурият ва вилоят рўзномалари ва «Совет Ўзбекистони» ва «Ленин байроғига» обуна бўлишни билдирди.

Мен ҳам «Совет Ўзбекистони» рўзномасининг муҳлиси сифатида ўз фикр ва му-

лоҳазаларимни билдирмоқчиман. Келажак бугундан бошланади. Демак, рўзноманинг келгуси йилдаги ишлари бугундан қўғниши керак. Ўқиниш мақолалар, очерк ва фелетонларни кўпроқ чоп этиш лозим. Рўзнома қанчалик кўлма-қўл бўлсанига муштарийлар сояи ошади. Яқинда чоп этилган мақолалардан бирида муштарийларнинг фикрини сураб яхши иш қилинган.

Рўзноманинг баҳоси 17 сўм 40 тенг. Бу маънавий озуқа оламиз деган киши учун пул эмас. Чунки, хонадонга ҳар кун 8 тийин билан бир дувя янгиликлар, ташиббуслар, ажойиб кишиларнинг тақдирлари ҳақидаги фикрлар ҳам кириб келяпти.

Шотўра УТАЕВ, Термиз пахта тозалаш заводининг директори: — Ўтган йили коллективимиздан 50 киши «Совет Ўзбекистони» рўзномасига обуна бўлган эди. Бу йил ҳам шунча киши обуна бўлиш ниятида. Биз завод ҳисобидан енгил илгор кишилардан 7 нафарини бепул обуна этдик. Келгуси йилдан бошлаб Х. Чорпанбиев, М. Дўсқатов, С. Турсунов, Ч. Холматов, С. Воситов ва бошқалар «Совет Ўзбекистони» рўзномасини бепул олиб ўқишди. Рағбатлантирилган ҳар бир киши — хизматчи-

ниг иш унуми кундан-кунга бошқача бўляпти. Бу — яхши албатта.

Халқимизда арзоннинг шўраси татимас деган бир мақол бор. Хўш, рўзноманинг баҳоси ошди. Энди уларнинг баҳоси ошди. Энди уларнинг баҳоси ошди. Энди уларнинг баҳоси ошди.

Ҳайдар БЕГМАТОВ, Термиз районидagi Ленин номили жамоа хўжалигининг аъзоси, меҳнат ва уруш ветерани: — Мен «Совет Ўзбекистони» рўзномасини 1943 йилдан буюн мунтазам ўқиб бораман. Бу йил ҳам биринчи қаторида обуна бўлдим. Бунинг боиси бор албатта. Қарор остида қаттиқ жанг борар эди. Узоқ отишмадан сўнг ядроларнинг, жангда мардларга халок бўлганларни йига бошладик. Шунда қуролдошлардан бирининг ёнида «Қизил Ўзбекистони» рўзномаси бор экан. Рўзномани партия билетига билан бирга чўнтагига қўйиб жангга кирибди. Партия билетига ҳам, рўзнома ҳам қонга беланган экан. Мен шунга қарамай газетани арақладим. Фронт ортидаги ахвол билан танишдим. Қўнғил бироз таскин топти. Шундай қилиб «Совет Ўзбекистони» рўзномаси билан ҳаётимни боғлаганман. Ангор районидаги Карл Маркс номили жамоа хўжалиги правленисининг раиси бўлиб ишлаган вақтда ҳам шу рўзномада хўжалиқимиз ҳақида бир не-

ча бор мақолалар чоп этилган. Рўзнома саҳифаларида кекса коммунистларнинг турмуши ҳақидаги, меҳр-шафқат зиёси, одамийлик ҳақидаги мақолаларни ўқиниш истардим.

Ахмад Мухтаруллин, кекса матбуот ходими, СССР Журналистлар уюшмаси аъзоси: — Узоқ йиллар вилоят рўзномаси — «Ленин байроғи»да мухбир бўлиб ишладим. Газетанинг минг бир нафар қўли билан чоп этилишини яхши тасаввур этаман. Шунинг учун ҳам унинг нархи ошганини мени ҳаяжонга солмади. Лекин бир нарс, севимли рўзноманимиз — «Совет Ўзбекистони» саҳифаларида босилган мақолаларни саниқлаб ўқиб, ундан кўп нарс ўрганганман. Бш журналистларга ҳам отахон газетамизни ўқиниш, ундан ўрганишни тавсия қилиб келганман.

Мен қайта қуриш даврида жумхурият Компартияси Марказий Комитети аппарати ходимларининг иши қандай ташкил этилганлиги, котибларнинг қабул кунларидан бўлаётган гап-сўзлар, енг муҳими партия ходимларининг ахлоқи, диди, раҳбарлик маҳорати ҳақида изчил ёзилган мақолаларни ўқиниш хоҳлайман. Шу ният билан рўзномага обуна бўлдим.

Рўзноманинг ҳар бир сонига ўқиниш мақолалар берилса муштарий янги сонини ҳам мушторик билан кутади. «Совет Ўзбекистони» рўзномаси Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг қарор ва қўрсатмаларининг чоп этадиган газет ва буюм қолмаслиги керак. Шу жумладан менинг тақдирларим ҳам бор. Масалан, газет ва ўзини-ўзи маблаг билан таъминлаш керак. Бунинг учун реклама ва эълонларни қўшлаб ёритиш зарур. Жумхуриятдаги йирик ташкилотлар билан шартномалар тузиб, шу асосда иш юритилса яхши бўларди.

Ўрмончиларнинг анъанавий касб байрамлари арафасида «Совет Ўзбекистони» мухбири «Ўзбек — ўрмони» иттифоқ-жумҳурият ўрмон хўжалиги ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директори А. ХОНАЗАРОВ билан суҳбатлашди.

— Абдушукур Абдухалилович! Ва, нихотат агроф-мунхити ба ҳисобга қилиш масаласи давлат сёсати даражасига кўтарилди, СССР Олий Совети «Мамлакатнинг экология жиҳатдан соғломлаштиришга доир кечиктириб бўлмайдиган чора-тадбирлар тўғрисида» қарор қабул қилди, ўрмонларни асраш ва авайлаш ҳақида ҳам жиддий тадбирлар қўрилмоқда. Назаримда, бу соҳага жумҳуриятимизда ҳам эътибор қўйилган.

— Ҳа, албатта, бошқа илож йўқ. Агар биз табиатни, яшил бойликларни асраолмасак, инсон ҳаёти хавф остида қолиши мумкинлиги эндиликда яққол кўринмоқда. Яқинда жумҳурият Вазирлар Кенгаши Тошкент вилоятидаги Уғом-Чотқол зонасида—табиат қўйида Давлат миллий боғи ташкил этини ҳақида қарор қабул қилди. Буни сўнгги пайтда табиатни асраш борасида амалга оширилаётган тадбирларнинг энг муҳими дейиш мумкин.

Ўрмонлар — битмас-туганмас бойлик манбаи. Шу кунгача жумҳурият ўрмончилари давлатга 3200 тоннадан зиёд турли мева-мал, 150 тонна гўшт, 165 тонна асал, 350 тонна истеъмол қилинадиган ва доривор гиёҳлар етказиб беришди. Ўшунингча бундай маҳсулотлар миқдори янада мўлроқ бўлади, Зотан, бу йилги қулай об-ҳаво шароитида тоғ ва тоғ ёнбағирларидаги мева-мал дараклар ва резавор буталар мўл ҳосил қилди. Қўн-ламда ўрмончиларимиз 14,6 минг гектар майдонга янги ниҳоллар ўтказишди.

Чўл зоналарида яшилларни муҳофаза қилувчи 7080 гектар ҳўта даракларни ташкил этганда, ишлаб чиқариш планларини ошириб бажаришда аниқсиз, Қўнон, Бурчкулда, Охангарон, Қорақўл, Наманган, Ушун ўрмон хўжалиқлари ўрмон бўлишди. Бугунги кунда самарқандлик Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўрмончи Маматкул Иброҳимов, қўнонлик Сулаймонқабир Зокиров, қорақўллик Сафар

Яқинда шаҳар кўчаларида берида олма шохини синдириб, хом мева-мални узатган болаларга дақиқ бериш-мига тўғри келди. Улар аввалига мента эътибор қилишди. Сўнгра эса «бу даракт сизники эмас, йўлингиздан қолган» дея жавоб беришди. Қўнғириниқот? Инсонга ҳўрматни йўқотган болалар мева-мал даракт қадри-ни билишарми?

Одамлардан оқибат кети-шининг ижтимоий илдири жуда чуқур. Маънавият, инсоний маданият ирсият оқибат ундай-ю, лекин бевосита ташқи муҳит таъсирида тарбияланиб, шакллана бо-лади. Мени ўтминимизга қо-

қама қилинди. Анжуманда қабул қилинган ўрмон хўжа-лиги барча ходимлари ва жумҳурият фуқаролари Мурожаатда биз ўрмончи-ларнинг ороу-истаклари, та-лаб ва таъватлари, соҳа му-аммолари оқиб-ойдин баён қилинган. Яшил бойликлар-мизга истеъмолчилик наза-ри билан қарашта барҳам бериш пайти келди. Ўрмон-ларнинг саҳийлигига саҳий-лик билан жамият беришни ўрганайлик. Тоғларимизда-ги арчазорларимиз, қир-адирлардаги, чўлу биёбонлар-даги до-варакларни асраб, уларни қўлайтириш фақат ўрмончиларнинг иши эмас. Бу — жумҳуриятимиз барча фуқароларнинг вазифаси-дир.

Ўрмон хўжалигини ри-вожлантириш имкониятлари кўп. Ўрмон хўжалиги Ўрта Осиё илмий-тадқиқот инсти-тутида соҳа тараққиётининг илмий асослари ишлаб чи-қилмоқда. Келажакда қўриқ-хоналар, миллий боғлар таш-кил этишга эътибор янада кучайди. Ўрмон хўжалиги ишлаб чиқаришда янги тех-ника ва технология жорий қилинади. Ўрмончиларнинг меҳнат ва маданият-машини шартлари яхшиланади. Қў-риқлаётган ана шу тадбирлар 1991—1995 йилларга ҳамда 2005 йилгача мўлжалланган республика «Ўрмон» ком-плекс дастурига энчил амал-га оширишга хизмат қилиши шўбҳасиз.

Кейинги беш йиллик да-вомда 1575 минг гектар ерда ўрмон барпо этиш мўлжа-ланган. Бу янги арчазорлар, ёнғоқзор бодомзорлар, ҳўта дарактзорлари халқимиз турмуш-фаровонлигини оши-риш йўлидаги самарали иш-лар тоғфасига қиради. Ўр-мон бу тадбирларни, яна қай-тариб айтган, ўрмончилар ёлғиз бажаришлари нўхўт-да мушкул. Биз ҳамиша кўпчиликнинг мададига умидвормиз. Яшил бой-ликларни қўлайтиришга, асра-шга ёрдам беринг, азизлар! Ўрмонлар сизга ҳам, сиз-нинг авлод-аждоғларингизга ҳам сиддиқидан беминнат хизмат ўқратишини унут-манг.

Суҳбатни
А. РАҲИМБЕРДИЕВ
олиб борди.

ЯШИЛЛИК— ҲАЁТ ТИМСОЛИ

Бугун—
Ўрмон хўжалиги
ходимлари кун

«Фалон гектар боғ барпо қилдик», дея юқорига рапорт бериш билан ўз ва-зифамизни бажарган ҳисоб-лашимиз.

— Дарҳақиқат, ҳозир ин-соният олдига табиатни асра-ш ва унинг табиийлигини йўқотмаган ҳўда келажак авлодларга етказишдан ҳам муҳимроқ вазифа йўқ. Тош тушган жойини эзда, деган-ларидек, бу иш асосан ўр-мончилар зиммасига тушади. Жумҳурият ўрмончилиги истиқболни қандай тасаввур қиласиз?

— Ўрмонлар — бебаҳо бойлик манбаи, деб бекорга айтилмайди. Ўрмон — мева-чева, гўшт-сут, асал, тоза сув ва соф ҳаво ва яна қан-чадан-қанча ноз-неъматлар мақони. Ўрмонлар — ер юзи-да ҳаётни таъминловчи, та-биат мувозанатини тартибга солувчи, она Сайёрамизнинг юраги, жони-танидир. Яқин-батда табиий бойликлар ис-роф бўлипти. Бу ишларнинг ҳаммаси давлат номидан қи-линаётганлигини кўрган ки-

р қўзйона билан қарайди-ганлар тоғфасига қўшмас-лигини эс-таламиз. Тўғри бир вақтлар ариқлари-миздан етиб сув ичардик, мева-чевани юмсамдан ея-верардик, Чўки сувимиз ти-ниқ, ҳавомиз мусофиро, мева-ларимиз тоза эди. Ҳозирчи? Ҳозирчи-хузуриги қабилида юритилган катта сёсват ту-файли дентизларимиз қўриб, ерларимиз шўрланди, дарё-ларимиз заҳарланди. Хўжа-сизлик, бошбошдоқлик оқиб-атида табиий бойликлар ис-роф бўлипти. Бу ишларнинг ҳаммаси давлат номидан қи-линаётганлигини кўрган ки-

р қўзйона билан қарайди-ганлар тоғфасига қўшмас-лигини эс-таламиз. Тўғри бир вақтлар ариқлари-миздан етиб сув ичардик, мева-чевани юмсамдан ея-верардик, Чўки сувимиз ти-ниқ, ҳавомиз мусофиро, мева-ларимиз тоза эди. Ҳозирчи? Ҳозирчи-хузуриги қабилида юритилган катта сёсват ту-файли дентизларимиз қўриб, ерларимиз шўрланди, дарё-ларимиз заҳарланди. Хўжа-сизлик, бошбошдоқлик оқиб-атида табиий бойликлар ис-роф бўлипти. Бу ишларнинг ҳаммаси давлат номидан қи-линаётганлигини кўрган ки-

р қўзйона билан қарайди-ганлар тоғфасига қўшмас-лигини эс-таламиз. Тўғри бир вақтлар ариқлари-миздан етиб сув ичардик, мева-чевани юмсамдан ея-верардик, Чўки сувимиз ти-ниқ, ҳавомиз мусофиро, мева-ларимиз тоза эди. Ҳозирчи? Ҳозирчи-хузуриги қабилида юритилган катта сёсват ту-файли дентизларимиз қўриб, ерларимиз шўрланди, дарё-ларимиз заҳарланди. Хўжа-сизлик, бошбошдоқлик оқиб-атида табиий бойликлар ис-роф бўлипти. Бу ишларнинг ҳаммаси давлат номидан қи-линаётганлигини кўрган ки-

р қўзйона билан қарайди-ганлар тоғфасига қўшмас-лигини эс-таламиз. Тўғри бир вақтлар ариқлари-миздан етиб сув ичардик, мева-чевани юмсамдан ея-верардик, Чўки сувимиз ти-ниқ, ҳавомиз мусофиро, мева-ларимиз тоза эди. Ҳозирчи? Ҳозирчи-хузуриги қабилида юритилган катта сёсват ту-файли дентизларимиз қўриб, ерларимиз шўрланди, дарё-ларимиз заҳарланди. Хўжа-сизлик, бошбошдоқлик оқиб-атида табиий бойликлар ис-роф бўлипти. Бу ишларнинг ҳаммаси давлат номидан қи-линаётганлигини кўрган ки-

р қўзйона билан қарайди-ганлар тоғфасига қўшмас-лигини эс-таламиз. Тўғри бир вақтлар ариқлари-миздан етиб сув ичардик, мева-чевани юмсамдан ея-верардик, Чўки сувимиз ти-ниқ, ҳавомиз мусофиро, мева-ларимиз тоза эди. Ҳозирчи? Ҳозирчи-хузуриги қабилида юритилган катта сёсват ту-файли дентизларимиз қўриб, ерларимиз шўрланди, дарё-ларимиз заҳарланди. Хўжа-сизлик, бошбошдоқлик оқиб-атида табиий бойликлар ис-роф бўлипти. Бу ишларнинг ҳаммаси давлат номидан қи-линаётганлигини кўрган ки-

р қўзйона билан қарайди-ганлар тоғфасига қўшмас-лигини эс-таламиз. Тўғри бир вақтлар ариқлари-миздан етиб сув ичардик, мева-чевани юмсамдан ея-верардик, Чўки сувимиз ти-ниқ, ҳавомиз мусофиро, мева-ларимиз тоза эди. Ҳозирчи? Ҳозирчи-хузуриги қабилида юритилган катта сёсват ту-файли дентизларимиз қўриб, ерларимиз шўрланди, дарё-ларимиз заҳарланди. Хўжа-сизлик, бошбошдоқлик оқиб-атида табиий бойликлар ис-роф бўлипти. Бу ишларнинг ҳаммаси давлат номидан қи-линаётганлигини кўрган ки-

р қўзйона билан қарайди-ганлар тоғфасига қўшмас-лигини эс-таламиз. Тўғри бир вақтлар ариқлари-миздан етиб сув ичардик, мева-чевани юмсамдан ея-верардик, Чўки сувимиз ти-ниқ, ҳавомиз мусофиро, мева-ларимиз тоза эди. Ҳозирчи? Ҳозирчи-хузуриги қабилида юритилган катта сёсват ту-файли дентизларимиз қўриб, ерларимиз шўрланди, дарё-ларимиз заҳарланди. Хўжа-сизлик, бошбошдоқлик оқиб-атида табиий бойликлар ис-роф бўлипти. Бу ишларнинг ҳаммаси давлат номидан қи-линаётганлигини кўрган ки-

р қўзйона билан қарайди-ганлар тоғфасига қўшмас-лигини эс-таламиз. Тўғри бир вақтлар ариқлари-миздан етиб сув ичардик, мева-чевани юмсамдан ея-верардик, Чўки сувимиз ти-ниқ, ҳавомиз мусофиро, мева-ларимиз тоза эди. Ҳозирчи? Ҳозирчи-хузуриги қабилида юритилган катта сёсват ту-файли дентизларимиз қўриб, ерларимиз шўрланди, дарё-ларимиз заҳарланди. Хўжа-сизлик, бошбошдоқлик оқиб-атида табиий бойликлар ис-роф бўлипти. Бу ишларнинг ҳаммаси давлат номидан қи-линаётганлигини кўрган ки-

р қўзйона билан қарайди-ганлар тоғфасига қўшмас-лигини эс-таламиз. Тўғри бир вақтлар ариқлари-миздан етиб сув ичардик, мева-чевани юмсамдан ея-верардик, Чўки сувимиз ти-ниқ, ҳавомиз мусофиро, мева-ларимиз тоза эди. Ҳозирчи? Ҳозирчи-хузуриги қабилида юритилган катта сёсват ту-файли дентизларимиз қўриб, ерларимиз шўрланди, дарё-ларимиз заҳарланди. Хўжа-сизлик, бошбошдоқлик оқиб-атида табиий бойликлар ис-роф бўлипти. Бу ишларнинг ҳаммаси давлат номидан қи-линаётганлигини кўрган ки-

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ ХАВФСИЗЛИГИ КОМИТЕТИНИНГ
МАТБУОТ ШЎБАСИ ХАБАР ҚИЛАДИ

ТЕРГОВ ОЛИБ БОРИЛМОҚДА

Жумҳурият Давлат хавф-сизлиги комитети, Давлат хавфсизлиги комитети Сир-дарё вилояти бошқармаси ва вилоят прокуратураси ходим-лари 12 сентябрь кунини та-мағирлик қилиб, катта миқдор-да пул ундириш билан шўғул-ланиб келган гулистонлик А. ва М. деган шахсларни да-вир билан қўлга тушириш учун операция ўтказди. Тергов ҳаракатлари давомда уш-ланган кишилардан наркотик хусусиатга эга бўлган модда-лар, салкам 20 минг сўм пул, қўнма совуқ қуроллар, кирк-ма ва мингити макети, ҳас-та-тақдан пулларга ўхшатиб жа-дан «қўнғирчи» деб аталган сохта пуллар топилди ва тор-тиб олинди.

Сирдарё вилояти проку-

ратураси ушбу иш юзасидан тергов олиб бормоқда.

Шу кунини Фарғона вилояти ҳўқўни муҳофаза қилиш ор-ганлари биргаликда ҳаракат қилиб, ҳарбий бўлима-ларнинг бирда ёланиб хизмат қилаётган фарғоналик А. де-ган шахснинг гарикўнунини фаолиятга чек қўйди. У ўқ дориларни сотиш билан шу-

● **ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ.** Галаба районидagi Калинин номи шўмчиликка ихтисослашган совхознинг Озод Акбаров бош-лиқ бригадаси жамоаси бу йил 91 гектар майдоннинг ҳар гектаридан режадаги 44 центнер ўрнига 70 центнердан ҳосил олишни мўлжаллашмоқда. Ҳосил чўшонан бўлиб бердик, бу мўлжалдаги режа албатта бажарилишдан далолат бериб турибди.

СУРАТДА: СССР Давлат мукофоти лауреати, КПСС XXIII съезди делегати Озод Акбаров.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

17 сентябрь, душанба

ЎЗТВ-1. 11.25 Физика. 12.00 Телефильм. 12.20 Манзарали фильм. 12.30 Ҳуруфия. 13.00 «Ҳаёт учун хавфли». Вадий фильм. 14.30 «Ўлғубек хазина-си». Видеофильм. 1-қисм. 18.05 Янгиликлар. 18.10 Мультфильмлар. 18.25 «Кичикнинг». 19.10 Дўстлик рингаси. 19.30 Ахборот. 19.50 Ўшқини оқим. 20.30 Время. 21.00 Шўшора. 21.30 Ахборот. 21.50 Манзарали фильм. 22.00 Ҳўрманг, пахта-корлар!

ЎЗТВ-11. 18.05 Фильм-концерт. 18.30 Санъат гунаҳлари. 19.10 «Мўминнинг». 20.05 Наталья «Мўмин» муҳаббат қўйлади. Ду-шанба. 20.30 Время. 21.00 Теле-новела. 21.45 Панди нўғон. 22.00 Ахборот. 22.15 Телевизион мулоқот. 21.50 Манзарали фильм. 22.45 «Терговда аниқ-ланди». Вадий фильм.

МТ-1. 6.00 «120 минут». 8.00 Мультфильм. 8.25 Футбол шар-қи. 8.55 Янгра, гармон! 11.00 Уқиниб боқай бўйсин ер. 12.00 Время. 12.40 1990 йил қўнғирчи. 12.50 Янгиликлар фильм. 14.30 Концерт. 16.15 Болалар соати. 17.15 Виз ва ютисодиёт. 18.00 Время. 18.30 Илмий-омма-боқ фильм. 19.00 Мультфильм. 19.10 Концерт. 19.20 «Канназак Назар». Вадий фильм. 8-се-рия. 20.30 Время. 21.00 Коллаж. 21.50 Фильм-спектакль. 23.45 Футбол шарқи. 00.15 ТСН.

МТ-11. 8.00 Вадантарбия. 8.15 Хўжакатли фильм. 8.45 ва 9.35 Табиатшунослик. 9.05 Италия учун. 9.35 Педагогика ҳамма учун. 10.40 ва 11.45 Биология. 11.00 Ҳўрдатлар учун. 12.05 «Вир рейсга ёлланган шофер». Вадий фильм. 1-серия. 13.15 Ҳўжакатли фильм. 13.45 Тақдорий телефильмлар. 16.30 РСФСР шаҳарлари телестудиялари. 17.00 Фильм-концерт. 18.00 Время. 18.30 Концерт. 18.50 Коллаж. 18.55 Хўжакатли фильм. 19.30 Хайрли тун, кичи-китойлар. 19.45 Концерт. 20.25 Хоней. 23.00 «Эҳтиёт чораси». Вадий фильм.

18 сентябрь, сешанба

ЎЗТВ-1. 11.30 Информатика ва хўсбобаш техникаси асосла-ри. 12.00 «Шаҳар таронаси». Вадий фильм. 13.35 «Ўлғубек хазинаси». Видеофильм. 2-қисм. 18.05 Янгиликлар. 18.10 Мультфильмлар. 18.20 Фагга бағишлан-ган умр. 18.50 Дўтор ва таи. бур тароналари. 19.30 Ахборот. 19.50 Кино жапонидан. 20.30 Время. 21.00 Миртемир. «Орт-дошларимиз». 21.30 Ахборот. 21.50 Манзарали фильм. 22.00 Вадий-мусиқий кўрсатув.

ЎЗТВ-11. 18.05 Концерт. 18.25 Техника пахта йилми-теримига тайёрийми? 19.10 «Ишбилармон кишилар». Вадий фильм. Ду-шанба. 20.30 Время. 21.00 «Сай-ри Вадхон». 21.50 Кинола-ха. 22.00 Ахборот. 22.15 «Ворис Годунов». Вадий фильм. 1-се-рия.

МТ-1. 6.00 «120 минут». 8.05 Мультфильм. 8.15 Фильм-спек-такль. 10.55 Болалар соати. 11.55 Коллаж. 12.00 Время. 12.40 Концерт. 15.15 Хўжакатли фильм. 15.55 ТелеЭКО. 16.25 Концерт. 18.55 Хўжакатли фильм. 18.00 Время. 18.30 Ил-мий-оммабоқ фильм. 19.00 Но-дипломатик сўхбатлар. 19.25 «Канназак Назар». Вадий фильм. 7-серия. 20.30 Время. 21.00 Долларб интервью. 21.10 Концерт. 21.40 Адабий-бадий программа. 23.40 ТСН.

МТ-11. 8.00 Вадантарбия. 8.15 Илмий-оммабоқ фильм. 8.35 ва 9.35 Мусиқа. 8.55 ва 9.55 Ил-мий-оммабоқ фильм. 9.05 ва 10.05 Француз тили. 10.35 ва 11.35 Жўрғуфия. 11.05 Сиз яратган боғ. 12.05 «Вир рейс-га ёлланган шофер». Вадий фильм. 2-серия. 13.05 Ритмик гимнастика. 13.45 Хўжакатли фильм. 14.30 Тақдорий теле-фильмлар. 16.30 Хўжакатли фильм. 16.45 Ритмик гимнасти-ка. 17.15 Концерт. 18.00 Время. 18.30 «Янказон». Вадий фильм. 19.20 Концерт. 19.30 Хайрли тун, ючкитойлар! 19.45 Концерт. 20.05 Хўжакат-ли фильм. 20.25 Хоней. 23.00 РСФСР Олий Совети сессияси. 24.00 СССР Олий Совети сес-сияси.

МТ-11. 8.00 Вадантарбия. 8.15 Илмий-оммабоқ фильм. 8.35 ва 9.35 Информатика ва хўсбобаш техникаси асослари. 9.05 ва 10.05 Немис тили. 10.35 ва 11.35 Умумий биология. 11.05 ТелеЭКО. 12.05 «Эҳтиёт чораси». Вадий фильм. 13.25 Фильм-концерт. 13.05 Хўжакат-ли фильм. 14.20 Тақдорий те-лефильмлар. 16.30 Объектда — Германия. 17.30 Концерт. 18.00 Время. 18.30 Концерт. 18.40 Хўжакатли фильм. 19.30 Хайрли тун, ючкитойлар! 19.45 Коллаж. 19.55 Концерт. 20.35 Хўжакатли фильм. 21.10 РСФСР Олий Совети сессияси. 21.10 СССР Олий Совети сес-сияси. 23.10 «Дунда энг тез». Вадий фильм.

20 сентябрь, пайшанба

ЎЗТВ-1. 11.30 Мусиқа. 12.00 Фильм-концерт. 12.30 Ўзбек со-вет адабиёти. 13.00 «Ўлғубек хазинаси». Видеофильм. 4-қисм. 18.05 Янгиликлар. 18.10 Ҳўв-чилар учун. 18.50 Алифбо са-боқлари. 19.30 Ахборот. 19.50 Ёзувчи ва замон. 20.30 Время. 21.10 Хинд қўйларидан кон-церт. 21.30 Ахборот. 21.50 Ман-

МТ-11. 8.00 Вадантарбия. 8.15 ва 11.00 Хўжакатли фильм. 8.45 ва 9.45 Табиатшунослик. 9.05 ва 10.05 Испан тили. 9.55 Хўжакатли фильм. 10.35 ва 11.30 Биология. 11.55 «Дунда энг тез». Вадий фильм. 13.00 Ритмик гимнастика. 13.30 «Этиб бораётган ёз доғури». Вадий фильм. 1-серия. 16.30 Хўжакатли фильм. 17.00 Марий АССР Давлат телерадиоси. 17.30 Ритмик гимнастика. 18.00

МТ-11. 8.00 Вадантарбия. 8.15 Илмий-оммабоқ фильм. 8.35 ва 9.35 Адабиёт. 8.55 ва 9.55 Хўжакатли фильм. 9.05 ва 10.05 Янгиликлар. 10.35 ва 11.35 Ҳўруфия. 11.05 Бурда моден. 12.05 «Янказон». Вадий филь-м. 12.55 Хўжакатли фильм. 13.15 Концерт. 13.40 Хўжакатли фильм. 14.00 «Этиб бораётган ёз доғури». Вадий фильм. 2-серия. 16.30 Қилиқ АССР давлат телерадиоси. 17.10 Спорт ҳамма учун. 17.25 Уд-муртия. АССР давлат телерадиоси. 17.55 Ҳаракат хавфсизлиги учун. 18.00 Время. 18.30 За-нарият кишилар. 19.10 ТВ — экикурсия. 19.30 Хайрли тун, кичикитойлар! 19.45 Кол-лаж. 19.50 Тошхоналар меҳ-ри соврини. 21.10 РСФСР Олий Совети сессияси. 22.00 СССР Олий Совети сессияси. 22.30 Фильм-спектакль.

МТ-11. 8.00 Вадантарбия. 8.15 Илмий-оммабоқ фильм. 8.35 ва 9.35 Адабиёт. 8.55 ва 9.55 Хўжакатли фильм. 9.05 ва 10.05 Янгиликлар. 10.35 ва 11.35 Ҳўруфия. 11.05 Бурда моден. 12.05 «Янказон». Вадий филь-м. 12.55 Хўжакатли фильм. 13.15 Концерт. 13.40 Хўжакатли фильм. 14.00 «Этиб бораётган ёз доғури». Вадий фильм. 2-серия. 16.30 Қилиқ АССР давлат телерадиоси. 17.10 Спорт ҳамма учун. 17.25 Уд-муртия. АССР давлат телерадиоси. 17.55 Ҳаракат хавфсизлиги учун. 18.00 Время. 18.30 За-нарият кишилар. 19.10 ТВ — экикурсия. 19.30 Хайрли тун, кичикитойлар! 19.45 Кол-лаж. 19.50 Тошхоналар меҳ-ри соврини. 21.10 РСФСР Олий Совети сессияси. 22.00 СССР Олий Совети сессияси. 22.30 Фильм-спектакль.

ЎЗТВ-1. 11.30 Мультфильм. 11.45 Телефильм. 12.05 «Ҳўда, беҳуда гаплар». Вадий фильм. 13.30 «Ўлғубек хазинаси». Ви-деофильм. 5-қисм. 18.05 Янги-ликлар. 18.10 Мультфильм. 18.20 От спорт. Хайрро му-соба. 18.50 Болалар дунеси. 19.30 Ахборот. 19.50 Ёзувчи-тон жумҳурияти Ички Ишлар вазирлиги хабар қилади. 20.30 Манзарали фильм. 20.20 Эр-кин Мадраҳимов. «Шерият дафтери». 20.30 Время. 21.50 Мувозанат. 21.30 Ахборот. 21.50

Болалар китоб байрами

УМР БАҲОРИ

О 16—22 сентябрь кунлари жумҳуриятимизда Болалар китоб байрами ҳафталиги бўлиб ўтди. Шу муносабат билан Ўзбекистон ССР Ёзувчилар уюшмаси ҳаётиятнинг китоби ТОҲИР МАЛИК мухбиримизга қуйдагиларни га-пириб берди:

— Болалик — умр баҳори, дейди халқимиз. Бу ҳикматли иборада умр фасли — куз тўқинлиги, фаровонлиги, фаслар боши баҳордаги сайё-ҳаракатларига боғлиқ эканлиги мўжассам. Вобод-деҳқон қўқлам чоғлари дала-га уруғ сеиб, боғ-у рогларга қўчат ўтказар экан, куз хаё-ли билан яшайди. Ота-она фарзандининг эртанги тақ-дирини ўйлаб заҳмат чека-ди.

Жумҳуриятимизда ilk бор ўтказилаётган Болалар ки-тоб байрами ҳафталигидан кўзда тутилган асосий мақ-сад ҳам ана шунга — кел-ажак авлод тарбиясига қара-тилган. Бунгача ҳар йили март ойида — таътил куни-да болалар китоб ҳафтали-ги бўлиб ўтardi. Хусусан, бу таъана ўқувчиларнинг дам олиш кезларида ўткази-лиши болалар билан яқин-дан мулоқотда бўлиш учун тўла никон бермасди.

Ҳафталиқнинг байрам та-риқасида сентябрь ойида ў-қазилганидан мўддао — бо-лалар билан юзма-юз муло-қот қилиш бўлса, яна бир ният уларнинг китобга бўл-

курснинг 42 голиби байрам кунлари Тошкентдаги тадбир-ларда қатнашадилар. Жумҳу-рият комсомолни Марказий Қўмитасида уларга мукофот-лар топирилади.

Илгари ўқувчи ижодкор-ларнинг «Ўзимиз ёзамиз, ўзи-миз чизамиз» тўплами чоп этилган эди. Конкурс нати-жаларига кўра «Чўлтон» нашриёти мазкур тўплам-нинг иккинчисини босмадан чиқаради.

Китоб байрамнинг диқ-қатта сазовор яна бир томи-ни шундаки, унда Ўрта Осиё ва Қўзғистон жумҳуриятла-ридан таширф бўйрган та-ниқли болалар шоирлари қатнашадилар. Келгусида шундай тадбирларни Ўрта Осиё ва Қўзғистон миёбеси-да ўтказиш мўлжалланмоқ-да. Халқимизда дўстлик — болаликдан бошланади, деб бежиз айтилмаган. Кейинчи-ликда китоб байрами кунлари-да ўқувчи ижодкорлар фаол иштирок этадилар.

Байрам жумҳуриятимиз-нинг барча вилоятларида ҳам давом этади. Асосий тантаналар бу йил Сурхон-дарё ва Қашқадарё вилоят-ларида кенгроқ ўтказилди. Яқунловчи бадий қисм 22 сентябрь кунини «Баҳор» кон-церт залида бўлиб ўтди. Ўй-лайимки, Болалар китоби байрами кунларида нафаат-болалар, балки улар тарбия-сига алоқадор барча ташки-лотлар, кенг жамоатчилик, аиниқса, ота-оналар фаол қатнашадилар.

Бу бўстон ичра

Қанибек ЖУНУШЕВ, кыргыз шоири.

Я К Ш А Н Б А С А Х И Ф А С И

СУЗ-ГАВХАР

- Тил — қилмичдан ҳам ўткир.
- Заманлар устидан талаб қозониш—енгилганлик аломати.
- Бесуяк тил суяк сиңиради.
- Узадан сўрагунча ўзингдан талаб қил.
- Икки йўлбарсдан кўрқма, икки юракли одамдан кўр.
- Сув инсанг, кудук қазганини унутма.
- Кучли қўмондоннинг қўшини қучсиз бўлмайди.
- Иккиюзлама дўстан жоҳил дўшман афзал.
- Йўлда — оёғинг, сўзбатеда — тилингин эҳтиёт қил.
- Соф зарар ҳаром фойдадан афзал.

- Сenga ўзгаларни ёмонлаган одам ўзгаларга сени ҳам ёмонлайди.
- Ёстиқин алмаштирган билан тиш оғриги босилмайди.
- Қилич зарбаси тузалади, тил зарбаси тузаламайди.
- Фақат қараб туриш билангина ҳунар ўрганиш мумкин бўлсайди, ит аллақачон қассоб бўларди.
- Кўз дарди кўриниб туради, юрак дарди пинҳон бўлади.
- Бир юзингни уришга қўй, иккинчисини ярашга.
- Арзimas нарсига хафа бўлган одам, арзimas нарсадан хурсанд бўлади.
- Синалмаган фаршадан синалган шайтон дуруст.
- Чуккур дарё тинч оқади.
- Мингта дўст кам, битта дўшман ортқ.
- Сенинг сиринг — қўлингидир, агар уни очсанг, унинг қўлига айланасан.

ХАТЛАРДАН САТРАП

- РОМИТАН. «Бухарайн-строй» трестининг район кўча-ма механизациялашган колонна-бунёдкорлари 90 ўринли болалар боччасини фойдаланишга топширдилар.
- С. БЕШИМОВ.
- ИЗБОСКАН. Район аҳоли-сига маънавий хизмат кўрсатиш божкармаси жамоаси меҳнат-нашларга намунали хизмат кўрсатишга ҳаракат қилишмоқда. Район аҳолисига шу кунгача
- Ш. КЕЛДИЕВ.
- АНДИЖОН. Фуркат дав-си ободонлашмоқда. Янги мак-таб ва бочча бинолари фойда-ланишга топширилган эди. Яқинда янги магазин ҳам қи-з-мат қила бошлади.
- Н. ТУХТАСИНОВА.
- ПОП. Район марказида отахонлар чойхонаси қайта таъ-мирлангач, янги кўриниш ол-ди. Бу ерда бир йўла 200 ки-шига хизмат кўрсатиш имкони бор.
- И. АЛИЕВ.
- ЕРЕВАН. «Айстан» нашри-ётида «Арманилар Урта Осё-да» китоби чоп этилди. Тарих-фанлари номзоди Аркадий Григорян ўз китобида жула-дан, Арманистон ва Ўзбекистон халқлари ўртасидаги дўстлик-ришталарини очишга ҳаракат қилган.
- Д. ЕРЕМЯН.
- ТОШКЕНТ. Бир таклифим бор. Метронинг «Хамза» бека-ти ўрнига тушмаган кўринади.
- Н. ЯХЕВ.

Азалий удумлар

ЗУРРИЁТ СИНОВИ

Мисрда хатна қилдириш жуда қадим замонларда пайдо бўлган. Нега минг йиллик мўминланган жасад шундан далолат беради. Кўхна бир ибодатхона девориди расм-дан эса мазкур маросимнинг қай тарзда амалга оширилганини билиб олиш мумкин: хатна қилинаётган киши тик ҳолда турбди. Орқасида эса бир аёл унинг билаларидан ушлаб олган. Уста ўтирган қўйи ўғил бола ола-тининг чека кертмагини кесмоқда. Ён томонда на-батда турган бола қизилган. У даврда фақат қоҳин, уру-қабил бошлиқларига хатна қилдириш ҳуқуқи эга бўлган. Бу оддий халқдан ажралиб туриш белгиси эди.

Миллодан аввалги XVII ас-га келиб, хатна диний тус ола бошлаган. Бу тўғрисида «Ижтилода шундай дейилади: «Оламнинг пайдо бўлиш да-врида Иброҳим пайғамбарга худодан ваҳий келган. Унга маънавий покликни ра-ми сифатида хатна қилдириш буюрилган экан. 100 ёшли Иброҳим ўзини, ўн уч ёшли ўғли Исмомилни, шунингдек, кул ва хизматкорларини хат-на қилдирган.

Юнонлар, кейинроқ рим-ликлар таққиллашга қарамай, хатна қилиш Урта ва Яқин Шарқ мамлакатларига кенг ёйилди. Нақл қилишларига кўра, бу одат араб мамла-катларида бошқача йўсинда пайдо бўлган. Арабистон ярим оролида ислом ҳукм-ронлиги учун бўлган жанг-лардан берида лашкарлар 40 кун курушда қолиб кетган. Жазирамга иссиқ, Чанг. Сув тақислиги олат кертмаги-нинг торайишига ва ялғилла-нишига олиб келади. Ана

шунда лашкарбоши фармон-га биноан бутун лашкар хат-на қилинади. Озодлик бахш этган бу ҳаракат мусулмон-чиликда маросим тусини ол-ди. Шу тариқа хатна яна бир йирик дунёвий диннинг аж-ралмас белгисига айланди.

Хатна қилиш одати Австри-ля, Океания, Индонезия, Африкадаги баъзи мамла-катларда, шунингдек, ин-деецларда ҳам бор. Улар бу-ни қадимий ривоятларга та-ниниб келмоқда.

Тарихчи ва файласуф олим Филон Александрскийнинг (миллодан аввалги I аср) фикрича, хатна олат уч-и ял-лигалигининг олдини олади ҳамда урология касалликлари-ни даволаш осон кечади. Қолаверса, хатна қилинган-лардан ўзқўроқ насл қолади. Майл узққ йиллар яхши са-ланади.

Уша даврларда фақат со-лом болаларига хатна қи-лингн. Нимжон ёки озгина бўлса-да, касаллик аломати сезилса, хатна тўхтатилган. Хатнани ўз даврида Англия-да, ҳатто Россияда ҳам маъ-қуллаган. И. Коннинг «Бола ва жамият» китобида қизик бир далил келтирилади. Маълум бўлишича, АҚШ ту-гуруқхоналарида кўпчилик чақалоқлар хатна қилинаркан. Бунинг динга ёки диний ма-росимга ҳеч қандай алоқаси йўқ.

Тожикистон ССР Соғлиқни сақлаш вазирлиги жумҳурият-даги барча касалхоналар жаррохлик бўлимида хат-на қилиш рухсат эди. Бир кунлик даволаниш 10 сўм, икки кунга 17 сўм.

Медицина ходимлари ҳо-зир хатнанинг зарурлиги тў-ғрисида фикр бидиришмоқ-да. Бутуниттиққо сексопато-логия марказининг катта ил-мий ходими, медицина фан-лари номзоди Ю. Решетняк: «Хатна қилишда инсон ёши-ни ҳисобга олиш жуда му-хим. Агар у сексуал (жинсий алоқа) тажрибага эга дав-рда (20—25 ёш) амалга оши-рилса, одамга ҳам жинсий, ҳам руҳий шикаст етиши мумкин. Шунинг учун хатна ўз вақтида боланинг ёшлиги-да ўтказилгани маъқул. Че-ка кертмаги кесилган олатда дастлаб сезувчанлик кучли бўлиб, кейинчалик тезда суст-лашади, деган фикр бор. Мен бунга мутлақо қўшил-майман. Ишончли далиллар асосида шунини айтишим мум-кин, олат шахватлини илгаригидек сақланган ке-са кишилар ҳаётида кўп уч-райди.

Айтгандай, олат кертмаги чеккасини кесмай ҳам хатна қилиш мумкин. Бунда олат чеккаси қоп озгини очган каби йиғилиб, тикиб қўйла-ди. Хатнанинг гигиена билан алоқасига келсак, шак-шуб-ҳасиз, иссиқ ўлкаларда, шу-нингдек, сув тақис шароит-да олат ялғилганиши ва тур-ли юқумли касалликларнинг олдини олади.

Врач-сексолог, медицина фанлари номзоди З. Аниси-мова: «Аваламбор шунини эслатиб ўтмоқчиманки, олат кертмаги «қопласида йиғи-либ қоладиган турли ёғлар жуда ҳавфли. У ҳатто рак келтириб чиқариши мумкин. Кўп сонли совет ва чет эл мутахассислари бунинг на-зарий, ҳам амалий жиҳат-дан исботлаб беришди. Бу масала ҳатто Жаҳон соғлиқ-ни сақлаш ташкилоти кон-грессида кўриб чиқилди.

Бир қатор олимлар фимоз (олат кертмаги чеккасининг торайиши) касаллигини кў-пинча олдатда учровчи рак билан адаштиришди. Хатна қилинмаган эркек шахвати аёл бачадони қинида рак келтириб чиқаришига сабаб бўлиши мумкин. Шуларни на-зарда тутиб бир қатор олим-лар барча эркекларга хатна қилдиришни маслаҳат бе-ришмоқда. Бизнингча, бу ўта қаттиқ талаб. Инсон ўзини доимо покиза тутиб юра ол-са бас, деб ўйлаймиз. Ҳар кун (айниқса, жинсий ало-қадан олдин ва кейин) юви-ниш зарур. Катталар ўзлари рияз этибгина қолмай, бо-ла-лар, ўсмирларга ўргатиш-лари зарур.

«Медицинская газета»дан қисқартиб олинди.

ЧАВАНДОЗ

● Мурдоббо эл меҳрини қозонганлардан. У катта ҳаёт йўлини босиб ўтди. Меҳнатда тобланган, уруш кўрган отахон Пулотий қишлоқининг фахри ҳисобланади. Умр бўйи Қосон ноҳия, «Шарқ юлдузи» жамоа хўжалиги далаварига сув тараб, муроббик қилди. 78 баҳорини кўрди.

Мурдоббо Муқомув халон чавандозлик қилди. Аргумок кишиаб, бобонинг овози эштилдики, демак тўй яқин де-веринг.

Суратқаш В. МОЛГАЧЕВ лавҳаси.

меҳр туйғуларини уйғотиш учун оналаримизда вақт ҳам, имконият ҳам бор.

Ана шуларни назарда ту-тиб, онажонларимизга мен ўзим тўғрига бир аллани ҳа-вола қилмоқчиман:

Алла болам, ширин болам, дўмбоқ болам, алла
Соғломгина, зийракгина оппоқ болам, алла.
Чин бахтимиз бўстонинг бир гулисан, алла,
Оиламиз ёқимтой, бунбўлисан, алла.
Ёш келинчақ оналарнинг дермонисан, алла,
Доню қизлар орзулари—армонисан, алла.
Авалларинг, оналаринг ақлидир, алла,
Ота-онанг тарбиясини маъқулдир, алла.
Уларга сен ҳам эргашиб катта бўлгин, алла,
Ўзинг каби кичикитойни эргаштиргин, алла.
Богча, мактаб хуш исонинг—мулоси бўл, алла,
Ҳаққасларинг сафларинг айлоси бўл, алла.
Аллаё, алла, алла, аллаё-алла!

М. ҲАМИДОВА,
тиббёт фанлари доктори.

Муқаддас мерос

«Алла болам, алла...»

Рўзнома саҳифаларида миллий қадриятларимиз ҳа-қида берилаётган мақолалар-ни, айниқса, катта қизиқиш билан ўқиб борамак. Дарҳа-қиқат, қадим-қадимдан хал-қимиз эъзозлаб келган урф-одатлар, анъаналар талайги-на бўлиб, алла шулар жум-ласидандир. Алла инсоннинг ўз тарихида қадимий. Гар-чи турли тилларда, турли оҳангларда айтилса ҳам у оналарнинг ўз жигарбанд фарзандларининг ширин уйқуси, роҳат-фароғати, ка-молоти ҳақидаги истагидир. Алла азалдан она қалбининг энг нозик ҳислари, шодлиги,

орзу-умидларининг ифодаси ҳамдир.

Афсуски, янги тарихимиз-нинг маълум йилларида она-ларимиз иш ва турмуш тап-шишлари билан ўта банд бўлганликлари туфайли бе-одатлар, анъаналар талайги-на бўлиб, алла инсоннинг ўз тарихида қадимий. Гар-чи турли тилларда, турли оҳангларда айтилса ҳам у оналарнинг ўз жигарбанд фарзандларининг ширин уйқуси, роҳат-фароғати, ка-молоти ҳақидаги истагидир. Алла азалдан она қалбининг энг нозик ҳислари, шодлиги,

Айни замонда раҳбария-тимизнинг оналарга эъти-бори туфайли ҳомиладор аёллар кўз ёришидан икки ой олдин уйда дам олиб ўти-радилар, тўла-тўқис ойлик оладилар. Бола туғилгач эса бир йўла ва яна ой сайин на-фақа оладилар. Айниқса, бо-

ла уч ёшга етгунга қадар оналарнинг ишдан озод эти-лиши болалар тарбияси учун қулайликлар яратди. Шу билан бирга бочча ва мактаб-ларда беуқат овқат берили-ши, уй-жой имкониятларини яхшилаш чоралари, газлаш-тириш, тоза ичимлик сув би-лан таъминлаш тадбирлари бутун жамият, хусусан она ва бола учун вужудга кел-тирилган зарур имконият-лардир. Албатта, бундай ғамхўрликдан баҳраманд оналаримиз фарзандларини соғлом, одобли, инсофли, муваққил фикрли қизлик тар-биялашлари лозим.

Қизиқарли тадқиқотлар

МУВАФФАҚИЯТ ГАРОВИ

Омадли киши дегани нима! Иш юришганлик кафолати-ни берувчи хислатлар мавжудми! Ўзлаб институтни мах-сус ўқитган аниқта натижаларига кўра, бу саволларга Американинг «Ридерс дайжест» журнали қуйдагича жа-воб беради:

«Американинг таниқли кишилари ҳақидаги ҳужжатлар-дан таниб олинган 1500 та машҳур шахс ўртасида аниқ-тапар тарқатилди. Жавоблар якуниларига кўра, муваф-фақиятнинг бешта муҳим омилли аниқланди.

● 1. Ақли расолик. Сўрал-ганлар ўртасида энг кўп тар-қалган ғазилат. Кўпчилик (61 процент) ақли расолик муваф-фақиятга эришишнинг энг му-ҳим омилли эканигини айтди.

Ақли расолик — бу турма хислатли ёки унга пешона те-риш эвазига эришладими! Ан-кетатга жавоб берганлардан би-рининг фикрича, бу хислатни

ривожлантириш мумкин. Асо-сийси — бошқа одамлар таж-рибасидан, ўз хатоларидан ўр-ганиш.

● 2. Ишни билиш. Катта са-мнат компаниясининг вице-пре-зидентларидан бири мана шун-дай деди: «Ўзинг бош бўлган ишни чуқур билиш муваффа-қиятга тез олиб боради. Ишни билиш таваққилиди дара-

жасини пасайтиради ва қоби-лиятининг ўзига ҳос суғур-та белбон бўлади. Профессио-нал билим қандайдир ўз-ўзи-дан келадиган нарсас эмас. Ўқува жараёнилари, ҳатто бел-гиланган марралар эгланган-дан кейин ҳам давом этади. Муваффақият интилиш ке-рак, унга эришгач эса эглан-ган маррани сақлаб қо-лишга ҳаракат қилиш лозим», — деб қўшимча қилди вице-президент.

● 3. Ўз кучига ишонч. Энг катта муваффақиятга эришган одамлар фақат ўз кучларига-гина ишондилар. Бу ишонч баъзан қандайдир алоҳида қо-билиятлар ҳақида эмас, балки дедилик ҳаракат қилиш маҳора-

тидан дарак беради. Ўз кучи-га ишонч ирода кучи ва аниқ макседни қўйиш қобилияти ҳақида гувоҳлик беради.

«Менинг соҳамдаги муваф-фақият гарови, — дейди иши юришган банклардан би-ри — бу қилаётган ишим учун олдинги фахрланганига бўл-май, мардлик, сабр ҳамдир».

● 4. Ривожланишнинг юк-сак умумий даражаси. Бу му-ваффақият қозонишнинг маж-бурий шарт. Шунингдек, му-раккаб аҳволни тезроқ ту-шуниб етиш, уларни зудлик билан аниқ таҳлил эта олиш қобилияти ҳамдир.

● 5. Бошланган ишни поё-нига етказиш қобилияти. Му-ваффақиятга эришадиган ки-шиларнинг турдан уч қисми ишлаш қобилиятини фавақуло-да муҳим фазилат деб ҳисоб-ламоқдалар. Физика профессорларидан бири муваффақиятнинг қуй-даги формуласини тақлиф қилди. «Бу — сабот-мотонатли, тигиз ва шундай меҳнатда ўз маромини ўрнатиш қобили-ятидир. Унинг ўзи ҳафтасига 100 соат ишлашнинг тан олди.

Бундан ташқари муваффақиятнинг бошқа омиллари ҳам мавжуд: раҳбарлик қобилияти, бой иқодий имконият, ҳам-касблари билан ўзаро яхши муносабатлар ва албатта омад-дир. Лекин ақли расолик, ишни уйдасидан чиқа олиш ма-ҳорати, ўз кучига ишонч, ривожланишнинг юксак умумий даражаси ва бошланган ишни поёнига етказиш қобилияти ҳал қилувчи роль ўйнайди.

Бу фазилатларни ривожлантирсангиз, унда албатта му-ваффақиятга эришасиз.

«За рубежом» ҳафталикдан).

Хотира

ҲАБИБИЙ УЙ-МУЗЕЙИ

Ҳабибий ўзбек совет газалчилиги ривожига катта ҳисса қўшган шоир. У аруз назмида битилган 30 мингта яқин байти жамгарган, ўндан ортиқ шеърй тўпламлар яратган.

Ўзбекистон ССР халқ шоири Зокиржон Холмухам-мад ўғли Ҳабибий таваллу-дининг 100 йиллигига қиз-гин тайёргарлик бошланди. Шу муносабат билан шоир туғилиб ўсган Пахтаобод но-ҳияси марказидаги маданият ва истироҳат боғида «Ҳаби-бий уй-музейи» қуриляпти. Ҳашар йўли билан бунёд этилаётган бу масканда но-ҳиянинг барча усталари ва

зиёлилари фаол қатнашпа-ти. «Ҳабибий уй-музейи» ку-рилиши муносабати билан истироҳат боғи бир гектарга кенгайтирилди. Нохиядаги маҳаллалардан бирига Ҳаби-бий номи берилган. Пахта-ободликлар шоирнинг уй-му-зейи қурилаётган дам олиш манзилгоҳига Ҳабибий номи-ни бериш истагини билди-ришляпти.

А. ҚУРОНБОВЕВ.

Қадриятларимиз

Хўжа ИЛГОР ҚИШЛОҒИДА ЁДГОРЛИК

Шахрисабз (илгариги Кеш) ноҳиясидаги Хўжа Илгор мисли қурилмаган тарихий во-қеаларнинг шоҳиди бўлган қишлоқлардан. Бу ерда жаҳонгир Амур Темур таваллуд топиб, қамол топган.

Маълумки, Темур билим-ли, қаҳри қаттиқ, аммо маъ-рифатпарвар, юксак жисмо-ний хислатга эга шахс эди. Яқинда ана шу қишлоқда жамоатчилик томонидан Амур Темурга ёдгорлик то-ши ўрнатилди. Ёдгорлик то-

ши ёнидаги хайрия қўтича-сига кишилар қўнғилларидан чиқариб сармон ташлаб ту-ришди. Йиғилган маблағ ҳисобидан кейинчалик ўзбек халқи меросига дахлдор шахсга ёдгорлик ўрнатиш мўлжалланмоқда.

М. ҚАРОМОВ.

АП-БУХОРИЙ ЖАМҒАРМАСИ

Вилоят деҳқончилик саноати, «Бухоро» ташқи иқтисодий алоқалар уюшмалари, «На-вонозот» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Жур-налистлар уюшмаси вилоят бўлими ва яна бир қатор меҳнат жамоалари ташаббус билан ап-Бухорий номидаги жамғарма ташкил этил-ди.

Жамғарма кенгашининг дастлабки йиғилишида унинг устави қабул қилинди. Ама-лий фаолиятдаги дастлабки қадам, «Сўғдиёна» ахборот

агентлиги ҳамда автотранс-порт корхонасини ташкил қилиш режаси ишлаб чиқил-ди.

Н. НАИМОВ.

МУРОЖААТНОМА

ҚАЙСИ БИРИ ТЎҒРИ?

Келажак авлодини барка-мол, давр тараққиётни та-лабларини ўзлаштирган ин-сон қилиб тарбиялаш халқ таълими мутасаддилари ол-дида турган энг муҳим ва-зифа. Ҳозирги кунда Ки-тоб ноҳиясида ҳам бу бора-да қўнғина хайрли ишлар амалга ошириляпти. Лекин ҳар бир киши ўз меҳнати-га яраша ҳақ олиши керак. Халқ таълими бўлимида ин-спектор бўлиб ишлайман. Ўт-ган йилнинг ноябрь ойида барча инспекторлар аттес-тациядан ўтказилди, олийк маошлари қўпайтирилди.

Нохия молия бўлимидаги мутасаддилар инспектор-ларга уч категория бўйича маош тўлашларини маълум қилишди. Мен эса биринчи категория бўйича 275 сўм маош оляман. Қўшни но-ҳиялардаги касбдошларим эса бош мутахассис, деб шу вазифага 320 сўм ҳақ олишди. Шу ўринда яна бир тенгсизлик — бош му-тахассислар 24 иш кунини миқдорида меҳнат таъти-лида дам оладилар. Бош му-тахассислик маошини ол-масам ҳам ҳеч бўлмаса дам олишга ҳақим борми?

М. ЎЗУЛДОВЕВ,

Китоб ноҳияси.

ҚИЗИҚ ҒАПЛАР

● 1946 йили Бразилияда бир йўла 10 нафар эгизак ту-ғилгани жаҳон рекорди ҳисоб-ланади. Болаларнинг иккиси ўғил, саккиз нафари қиз бўл-ган.

● Бўлиқ ўғил бола 1955 йили Италияда туғилган. Унинг вазни 10 килограмм 200 грамма-га тенг эди.

● Энг кичик мурғак Жану-бий Шилдсда дунёга келган. У қиз бола бўлиб, вазни 283 граммдан ошмаган.

● АҚШда яшовчи Чарльз Осборн 1922 йилдан бери ҳи-қоқ тутишдан азият чекади. Шу вақтгача уни 400 миллион марта ҳиқоққ тутиди.

● Беморнинг ҳарорати 40 даража атрофида бўлса, ҳаёти-га катта ҳавф солади. Зеро, 1980 йили 10 июлда касалхо-нага келтирилган америкалик Вилли Жонсонинг ҳарорати 46,6 даражага етгани қайд этилган. У 24 соатдан кейин қонқарли ҳолатда бўлган.

Муҳаррир

Р. РАҲМОНОВ.

Ҳодиса

ҚЎШНИНГДАН

ТОП

Қўқонлик Борис Ш. дарвоза-нинг тағидан рангли почта от-криткаси топиб олди. Афтидан, уни қимдир ташлаб кетган эди. Ойриқтада қилиб турган бола тасвири бўлиб, тасвир ус-тига чизик тортилган, тағида эса қуйдаги мазмунда хат би-тилган эди. «Агар бугун кеч соат 23 гача Муқимий номида-ги Қўқон шаҳар маданият ва истироҳат боғининг болалар темир йўлидаги (адреси кўрса-тилган) жойга 5 минг сўм қў-йиб кетмасанг, болангдан ай-рилсан».

Бечора ота ҳангу-манг бўлиб қолди. Озгина иқиланган-дан сўнг у бўлиб ўтган воқеа ҳақида ички ишлар органлари-га хабар қилди.

Қўқон шаҳар ички ишлар бў-лими бошлигининг оператив ишлар бўйича ўринбосари А. Ҳазратқулов бошчилигидаги махсус группа рэзкитини қўлга тушириш операциясини тайёр-лади.

Орадан бироз вақт ўтгач, но-маълум кимса ҳалиги жойга яқинлашиб пулни олди ва ас-та йўлга тушди. Бироқ нима-дандир хавфсизда шекилли, бирдан тўсра бошлади. Аммо йўлни тўсиб чиққан милиция ходимлари қўндан қочиб қу-тулолмади.

Рэзкитини Борис Ш. га рўпо-ча қилишганда у иккинчи мар-та ҳангу-манг бўлиб қолди. Не-гаки қаршидада ўз қўшини, илгари ҳам судланган Ҳ. исмли киши турарди-да! Ҳ, қўш-нингдан топ, деб шунини айтса-лар керак-да. Қўқон шаҳар ич-ки ишлар бўлими мазкур иш юзасидан тергов олиб бормоқ-да.

А. ИБОДИНОВ,
«Совет Ўзбекистони» муҳбири.

Реклама ва эълонлар

Ўзбекистон ССР Маданият вазирлиги
М. Қориевнинг номи Ўзбек давлат филармонияси

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ СССР ХАЛҚЛАРИ

ДУСТЛИГИ САРОИДА

2